

Ikt. sz.: MGB/39-2/2015.

MGB-11/2015. sz. ülés
(MGB-23/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottságának**
2015. október 13-án, kedden, 10 óra 6 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 528. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	4
<i>Az ülés résztvevői</i>	6
<i>Az ülés megnyitása, a napirend elfogadása</i>	7
<i>A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény, valamint a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló T/6084. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	7
<i>Magyar Zoltán (Jobbik) szóbeli kiegészítése</i>	7
<i>Hozzászólás</i>	8
<i>Magyar Zoltán (Jobbik) reflexiói</i>	8
<i>Döntéshozatal</i>	8
<i>A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló T/6205. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	8
<i>Magyar Zoltán (Jobbik) szóbeli kiegészítése</i>	8
<i>Hozzászólás</i>	9
<i>Magyar Zoltán (Jobbik) reflexiója</i>	9
<i>Döntéshozatal</i>	9
<i>A Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény végrehajtásáról szóló T/5954. számú törvényjavaslat (Részletes vita) (Vitához kapcsolódó bizottság) 10</i>	
<i>Az agrárgazdaság 2012. évi helyzetéről szóló B/46. számú jelentés (Beszámoló megvitatása és lehetőség szerint a határozathozatal) (Beszámolót tárgyaló bizottság); Az agrárgazdaság 2013. évi helyzetéről szóló B/3566. számú jelentés (Beszámoló megvitatása és lehetőség szerint a határozathozatal) (Beszámolót tárgyaló bizottság)</i>	14
<i>Dr. Feldman Zsolt (Földművelésügyi Minisztérium) szóbeli kiegészítése</i>	15
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	16
<i>Dr. Feldman Zsolt (Földművelésügyi Minisztérium) reflexiói</i>	27
<i>Döntéshozatalok</i>	29

<i>Az élelmiszerpazarlás visszaszorításáról szóló H/5080. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	30
<i>Kónya Péter (független) szóbeli kiegészítése</i>	30
<i>Hozzászólások, kérdések</i>	31
<i>Kónya Péter (független) reflexiói</i>	35
<i>Határozathozatal</i>	36
<i>A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvénynek a nemzeti földvagyon védelméhez szükséges módosításáról szóló T/6080. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	37
<i>Sallai R. Benedek (LMP) szóbeli kiegészítése</i>	37
<i>Hozzászólások</i>	38
<i>Sallai R. Benedek (LMP) reflexiói</i>	39
<i>Határozathozatal</i>	40
<i>Döntés az Ellenőrző albizottság 2015. 09. 24-ei, határozatképtelenség miatt el nem kezdett ülését követő tanácskozásról szóló jegyzőkönyv elkészítéséről</i>	41
<i>Elnöki bevezető</i>	41
<i>Határozathozatal</i>	41
<i>Egyebek</i>	41
<i>Az ülés berekesztése</i>	42

Napirendi javaslat

1. A Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat (T/5954. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Vitához kapcsolódó bizottság)
2. Az agrárgazdaság 2012. évi helyzetéről szóló jelentés (B/46. szám)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)
3. Az agrárgazdaság 2013. évi helyzetéről szóló jelentés (B/3566. szám)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)
4. Az élelmiszerpazarlás visszaszorításáról szóló határozati javaslat
(H/5080. szám)
(Szabó Szabolcs (független) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
5. A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvénynek a nemzeti földvagyon védelméhez szükséges módosításáról szóló törvényjavaslat
(T/6080. szám)
(Sallai R. Benedek (LMP) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
6. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVII. törvény, valamint a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/6084. szám)
(Magyar Zoltán (Jobbik) képviselő önálló indítványa)

(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

7. A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/6205. szám)
(Hegedűs Lorántné, Magyar Zoltán, Z. Kárpát Dániel, Apáti István és Szávay István (Jobbik) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
8. Döntés az Ellenőrző bizottság 2015. 09. 24-ei, határozatképtelenség miatt el nem kezdett ülését követő tanácskozásról szóló jegyzőkönyv elkészítéséről
9. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Font Sándor** (Fidesz), a bizottság elnöke és
Farkas Sándor (Fidesz), a bizottság alelnöke

Harangozó Gábor István (MSZP), a bizottság alelnöke

Magyar Zoltán (Jobbik), a bizottság alelnöke

Győrffy Balázs (Fidesz)

Pócs János (Fidesz)

Földi László (KDNP)

Dr. Legény Zsolt (MSZP)

Kónya Péter (független)

Helyettesítési megbízást adott

Horváth István (Fidesz) Font Sándornak (Fidesz)

Dankó Béla (Fidesz) Földi Lászlónak (KDNP)

Győrffy Balázs (Fidesz) távozása után Pócs Jánosnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Horváth Zoltánné főtanácsadó

Az országgyűlési képviselők részéről

Sallai R. Benedek (LMP)

Meghívottak

Dr. Feldman Zsolt helyettes államtitkár (Földművelésügyi
Minisztérium)

Nyilas Ilona Hajnalka osztályvezető (Nemzetgazdasági
Minisztérium)

Megjelent

Huszár Anna számvevő tanácsos (Állami Számvevőszék)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 4 perc)

Az ülés megnyitása, a napirend elfogadása

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Szeretettel köszöntöm a bizottság tagjait, köszöntöm a munkánkat segítő tisztviselőket, köszöntöm mindazokat, akik figyelemmel kísérik bizottságunk nyílt ülését! A meghívótervezetet a szokásos módon a titkárság időben kiküldte, ahhoz Magyar Zoltán képviselő úr kezdeményezésére lenne módosító javaslatom, miszerint miután a képviselő úr – többek között – a javaslatunkra a parlament a múlt héten a Hungarikum Bizottság tagjává választotta, és rövidesen kihelyezett debreceni ülésük van, ezért a képviselő úr azt kérte, hogy az ő általa benyújtott törvénymódosítást vegyük előre, az első napirendi pontnak, ez most a 6. számon van előterjesztve... (*Magyar Zoltán: És a 7-es.*) ..., és a 7-es, igen, valóban, ebben is, tehát két napirendi pontban, a 6. és a 7. napirendi pontot vegyük előre. Én támogatom képviselőtársunk ezen javaslatát. Kérdezem, hogy a további napirendi pontokhoz van-e bárkinek kérdése, észrevétele, és utána elkezdjük majd a napirendi módosításáról szóló szavazást. (*Senki nem jelentkezik.*) Ha nincs, akkor az a javaslatom, hogy a 6. és a 7. napirendi pontot tárgyaljuk először. Kérdezem, hogy ki ért egyet azzal, hogy ezt a módosítást megtegyünk, aki igen, az kézfeltartással jelezze! (*Szavazás.*) Egyhangú. Ezek után kérdezem, hogy az így módosított napirendet elfogadjuk-e. Aki igen, az kézfeltartással jelezze ezt! (*Szavazás.*) Igen, egyhangú. Ezek szerint fogunk haladni.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény, valamint a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló T/6084. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Átadom a szót Magyar Zoltán alelnök úrnak a 6. szám alatt jelzett napirendi pont kapcsán, a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat kapcsán.

Magyar Zoltán (Jobbik) szóbeli kiegészítése

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr, illetve köszönöm a bizottságnak is a lehetőséget, hogy ilyen módon elérhetem a Hungarikum Bizottság ülését – legalábbis abban bízom. Nem akarom újranyitni azt a politikai vitát, amit egyébként az ellenőrző albizottsági ülésen, illetve az Országgyűlésben interpelláció és azonnali kérdés formájában már többször megnyitottam, ugyanis ez a módosítás azt tenné lehetővé, hogy az állami tulajdonú földterületeket ne tudja a kormány eladni. Mivel ismerem a Fidesz-KDNP-frakció ez irányú véleményét, így sok bizalmat ugyan nem adok ezen módosításnak, de mindenképpen szerettem volna megpróbálni.

Ezt a módosító indítványt egyébként már a törvény eredeti vitájakor is benyújtotta a Jobbik-frakció, és most még egy kísérletet teszünk arra, hogy elfogadásra kerüljön, aminek – még egyszer hangsúlyozom – annyi lenne az értelme, hogy ennek elfogadása esetén az állami földvagyon nem lenne eladható, tényleg nem akarom újra elmondani azokat az érveket, amelyek alapján a Jobbik úgy gondolja, hogy ez hiba. Arra biztatom így szakmai körben képviselőtársaimat, hogy támogassák ezt a javaslatot.

Hozzászólás

ELNÖK: Kérdés, észrevétel van-e a bizottsági tagok részéről? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs.

Én jelzem, hogy miután az elmúlt héten az albizottsági ülésen gyakorlatilag teljes bizottsági ülést tartottunk – ha szabad így fogalmaznom, az érdeklődőkre való tekintettel hadd nevezsem ezt így! –, azt hiszem, hogy elég egyértelmű volt és marad a kormány álláspontja. Gondolom, azóta is mindenki figyeli az eseményeket, a kormányhatározatot követően hamarosan meg fog jelenni a részletes, eljárási szabályt tisztázó jogszabály, a miniszter úr tegnapi, tegnapelőtti nyilatkozatai pedig jelezték, hogy hamarosan minden megyében a közigazgatási hivataloknál megtekinthető lesz az állam által abban a megyében eladásra felkínált földterületek helyrajzi száma, területi fekvése. Majdnem úgy mondanám tehát, hogy egy szándékunk szerint visszafordíthatatlan folyamatról van szó, amelyet ez az indítvány ebben a formájában megakadályozna. Nem értünk vele egyet.

Van-e a bizottsági tagok részéről kérdés, észrevétel? *(Senki nem jelentkezik.)* Ha nincs, az előterjesztőnek adok szót a viszonzulás lehetőségére.

Magyar Zoltán (Jobbik) reflexiói

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Többet nem tudok hozzáfűzni, csak hogy bízom abban, hogy néhány képviselőt talán sikerült mégis meggyőzni.

Döntéshozatal

ELNÖK: Szavazásra kerül a sor. A T/6084. számon, Magyar Zoltán képviselő úr által benyújtott önálló indítvány tárgysorozatba vételéről döntünk. Kérdezem, hogy ki az, aki egyetért azzal, hogy a bizottság tárgysorozatba vegye. Aki igen, az kézfeltartással jelezze ezt! *(Szavazás.)* 3 igen. Ki az, aki nem ért ezzel egyet? *(Szavazás.)* A többiek mindannyian.

Bizottságunk tehát nem vette tárgysorozatba a javaslatot.

A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló T/6205. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Az eredeti napirend szerinti 7., most pedig a 2. napirendi pont alatt szereplő, a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat következik, amely T/6205. számon került betérjesztésre a Jobbik-frakció több képviselője által. Magyar Zoltán is az előterjesztők között van, megadom neki a szót.

Magyar Zoltán (Jobbik) szóbeli kiegészítése

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Ez a módosítás is ugyanazt eredményezné a gyakorlatban, ami az előző módosítási szándékunk volt. Itt is szeretném hangsúlyozni, hogy már a törvény vitájakor benyújtottuk ezt a módosító indítványt. Ezt csak azért tartottam a jegyzőkönyv kedvéért fontosnak elmondani, mert a parlamenti vitában, interpellációra adott válaszban az államtitkár úr, Bitay államtitkár úr azt hangsúlyozta, hogy a Jobbik is támogatta a földek eladását, hiszen megszavazta az NFA-törvényt annak idején. Mi akkor is benyújtottuk ezt a módosítót, tehát ilyen formában mi már akkor sem értettünk egyet az NFA-

törvény ezen rendelkezésével. Most ezt hangsúlyozandó újra benyújtottuk ezt a módosító indítványt. Az eredménye ugyanaz lenne, tehát eladhatatlanná válnának a jelenleg állami tulajdonban lévő területek.

Én még talán annyit emelnék ki, hogy a sajtóban elindult az erdészeteket lejárato cikksorozat, illetve kijött egy vizsgálat is, amely mindenképpen érdekes eredményekkel zárult, és biztos, hogy vannak olyan ügyek, amelyeket érdemes lenne javítani az erdészetek működésével kapcsolatban. Nekem azonban az a gyanúm, hogy az egész nem másra megy ki, mint hogy egy pár hónap múlva előállhasson a kormány azzal, hogy az erdőterületekkel is kezdeni kell valamit akár a privatizáció irányába ilyen módon, akár megelőző jelleggel is fontos lenne ennek a módosításnak az elfogadása, mert ha egy rendszer esetleg rosszul működik vagy hibákkal működik, annak, úgy gondolom, nem az a megoldása, hogy az egészet eladjuk, és tényleg a legutolsó nemzeti vagyontól is megszabadulunk. Köszönöm.

Hozzászólás

ELNÖK: Nem kérdéses, hogy a KEHI-jelentés új felületet tárt fel az állami vagyonnal való gazdálkodás módjáról és lehet, hogy szabálytalanságáról – ezt majd bizonyára későbbi vizsgálatok derítik ki. Egyelőre én csak megismételni tudom itt a két miniszter kijelentését, mely szerint az állami erdőterületeknél nem tervezik a vagyon eladását, magánkézbe adását, mármint értékesítését, mert nem magánkézbe adásról, hanem értékesítésről van szó, kőkemény értékesítésről a termőföldek esetében is. Egyelőre tehát várjuk meg, hogy mi lesz a vizsgálat végeredménye! Ugyan a KEHI, ha jól emlékszem, csak hat erdőgazdaság esetében végezte el a vizsgálatot, de az eddig feltártak és a leírt jelentések alapján a kormány kiterjesztette a vizsgálatot az összes – talán 22? (*Dr. Legény Zsolt: Igen.*) –, 22, állami tulajdonú társasági formában működő erdész-társaságra, és még egy hosszabb időt vesz majd igénybe ennek a valódi elemzése. Nem támogatjuk az indítványt a Fidesz, a Fidesz-KDNP részéről. (*Megérkezik Harangozó Gábor István, a bizottság alelnöke.*)

Van-e kérdés, észrevétel a bizottsági tagok részéről? (*Senki nem jelentkezik.*) Nincs. A viszonzás lehetősége megilleti az előterjesztőt.

Magyar Zoltán (Jobbik) reflexiója

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Tudom, hogy azt nyilatkozták a miniszter urak, hogy egyelőre nem tervezik, de hallottunk már ilyen az állami földek kapcsán is korábban, akár csak mondjuk ha a Nemzeti Vidékstratégiát megnézzük. Ezért én élnék a gyanúval, hogy ez a probléma, mármint ez a felvetés, hogy eladják az erdőket, azért még megjelenhet. Ilyen módon megelőző jelleggel is, hangsúlyoznám, érdemes lenne ezt elfogadnunk.

Döntéshozatal

ELNÖK: Amennyiben nincs további kérdés, észrevétel (*Senki nem jelentkezik.*), szavazásra kerül sor. Kérdezem, ki az, aki támogatja a 6205. számú törvénymódosítást. Aki igen, kézfeltartással jelezze! (*Szavazás.*) 4 igen szavazat. Ki az, aki nem támogatja? (*Szavazás.*) Az összes többi, tehát 7 képviselő.

A bizottság nem vette tárgysorozatba az előterjesztést.

A 2. napirendi pontot is lezárom. (*Magyar Zoltán távozik.*)

A Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény végrehajtásáról szóló T/5954. számú törvényjavaslat (Részletes vita) (Vitához kapcsolódó bizottság)

Innentől kezdve visszatérünk a napirendi pontok eredeti sorrendjéhez, amely szerint a Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat részletes vitáját nyitom meg, amely törvényjavaslat T/5954. számon került beterjesztésre a Házhoz. A kormány képviselőjének nekem Nyilas Ilona Hajnalkát jelölték meg – köszöntöm! –, és majd ő esetleg jelzi, hogy milyen további munkatársai vesznek részt az esetleges megszólalásban. Köszönöm szépen.

A vita első szakaszában formálisan meg kell állapítanunk – vagy elutasítanunk –, hogy a Házsabály 44. § (1) bekezdés a-d) pontjaiban foglaltaknak megfelel-e az előterjesztés. Ezen első vitaszakaszban kérdezem a jelenlévőket, az előterjesztőt, képviselőtársaimat, hogy hozzá akarnak-e szólani. *(Jelzésre:)* Igen, az előterjesztő!

NYILAS ILONA HAJNALKA osztályvezető (Nemzetgazdasági Minisztérium): Tisztelt Bizottság! Tisztelt Elnök Úr! Jelezni szeretném azt, hogy a részletes vita során négy szempontot szükséges vizsgálni: azt, hogy az Alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek megfelel-e törvényjavaslat; illeszkedik-e a jogrendszerbe; megfelel-e a nemzetközi jogról és európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek; illetve megfelel-e a jogalkotás szakmai követelményeinek. Mind a négy szempontnak megfelel ez a zárszámadási törvényjavaslat, hiszen a kormány az Alaptörvény 36. cikkének megfelelően készítette elő és nyújtotta be a zárszámadási törvényjavaslatot az államháztartásról szóló törvényben foglalt határidőknek megfelelően. Ezen kívül az Alaptörvény 36. cikkével összhangban törvényi szinten kerül szabályozásra, nemzetközi jogból és európai uniós jogból eredő kötelezettséget nem sért, továbbá a zárszámadási törvényjavaslat a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. IRM rendelet előírásainak betartásával készült, és az Igazságügyi Minisztérium is ellenőrizte a közigazgatási egyeztetések során.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További kérdés, észrevétel van-e? *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, át szeretném adni az ülésvezetést Farkas Sándor alelnök úrnak, tagként hozzá szeretnék szólani ehhez a szakaszhoz.

(Az ülés vezetését Farkas Sándor, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Elnök úr, parancsoljon!

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke: Köszönöm szépen. A T/5954. számú törvényjavaslat véleményünk szerint – szintén ez a véleményünk – megfelel a határozati házsabály 44. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek, ugyanis megfelel az Alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek, hiszen az Alaptörvény 36. cikkében szereplő törvényi feltételek és az államháztartási törvény szerinti határidőket betartva készült el; illeszkedik a szabályozási környezetbe, és nem sérti a nemzetközi

jogból vagy az európai uniós jogból származó kötelezettségeinket; a hatályos jogszabályszerkesztési szabályok betartásával készült el.

A 2014. évben a magyar gazdaság az EU átlagát messze meghaladó gazdasági növekedést ért el, a 3,6 százalékos GDP-értékkal elérte a válság előtti, azaz a 2008. évi mértéket, és újra közelít az EU átlagos fejlettségi szintjéhez. A mezőgazdaság a 2014. évi gazdasági növekedés egyik hajtómotorja volt – erre mi itt külön büszkék vagyunk, és ezt többször megvitatta a bizottságunk –, ez azt jelenti, hogy a bruttó hozzáadott értéke változatlan áron 12,6 százalékkal bővült, ezáltal meghatározó szerepet játszott a 3,6 százalékos GDP-növekedésben.

Az ülés vezetését visszaveszem.

(Az ülés vezetését Font Sándor, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Kérdezem, hogy ki akar még hozzászólni ebben az első szakaszban. *(Dr. Legény Zsolt Horváth Zoltánnéval egyeztet. – Dr. Legény Zsolt: Ez nem csak a technikai része? Ez a tartalmi része?)* Minden szakasz érdemi rész, az más dolog, hogy vannak formális részek. *(Dr. Legény Zsolt: Értem, jó!)* Legény Zsolt!

DR. LEGÉNY ZSOLT (MSZP): Köszönöm szépen. Jóllehet már egy éve működik az új Hárszabály, azért még néha ezt is tanulnunk kell, úgyhogy én most, ha megengedik képviselőtársaim, jóllehet nem szeretnék visszaélni az idejünkkel, de a zárszámadással kapcsolatban viszonylag hosszabban szeretnék szólni, és mivel a plenáris ülésen kisebbségi véleményként is – valószínűsítem, hogy kisebbségi véleményt fogunk megfogalmazni, nem hiszem, hogy fideszes képviselőtársaim egyetértenek az általunk elmondottakkal – megfogalmaznék, ezért amit ott el szeretném mondani, azt most itt is végig kell hogy mondjam, úgyhogy elnézést, egy kicsit hosszú leszek.

Az Orbán-kormány 2014-es költségvetése fenntartotta azt a dilettáns és kiszámíthatatlan gazdaságpolitikát, melynek eredményeképpen fennmaradt az ezer milliárd forintos forráskivonás az egészségügyi, az oktatási, a nyugdíj- és a szociális ellátásból. Ezzel egy időben a közigazgatás intézményrendszerében a belső eladósodás tovább folytatódik, elismerik, hogy a GDP 0,1 százalékaival tovább nőtt az adósságszint, azaz nemhogy nem sikerült például a kórházak helyzetét konszolidálni, de összességében tovább romlott a helyzet.

2014-ben több adót fizettünk, mint a 2010. évi kormányváltáskor, de a tehernövekedés megint a kisjövedelműek millióit érintette érzékenyebben. Korábban a Fidesz azt mondta, hogy a Fidesz adót csökkent, ehhez képest átlagosan kéthetente változtak az adószabályok, közelítette a 30-at a Fidesz által bevezetett új adók száma, ami 2014-ben egy nyilvánvalóan politikai célú büntetőadóval, a reklámadóval bővült. Az uniós jogszabályokba ütköző adót nem sokkal később már módosítani is kellett, azonban továbbra is benne maradtak olyan értelmezhetetlen szabályok, miszerint az áruházaknak nemcsak a reklámújságjaik, de a boltban elhelyezett reklámtáblák után is adózniuk kell.

Tovább romlott Magyarország versenyképessége. A Fidesz azt ígérte, hogy Európa legversenyképesebb adórendszerét hozza létre, ehhez képest

minden nemzetközi versenyképességi összehasonlításban minden évben egy-két helyezéssel romlik Magyarország pozíciója.

A 2014. évi költségvetés híven tükrözte az Orbán-kormány kiszámíthatatlan és megalapozatlan gazdaságpolitikáját, így az állam egyre jobban rátelepül a gazdaságra, egyre többet von el, de jóléti kiadásokra viszont egyre kevesebbet szán. A gazdasági növekedés üteme egyszeri hatások eredménye, a csúcsra járatott EU-s pénzek apadása miatt már újra a régió sereghajtói vagyunk. Miközben Magyarország szűkös pénzügyi erőforrásait a kormány pazarló módon elherdálja, eközben a gazdasági növekedést képtelen fenntartható, dinamikus pályára állítani. Az Orbán-kormány több száz milliárd forintnyi adóbevételt engedett el egy igazságtalan és szakszerűtlen adórendszer-átalakítással, rontotta a forint árfolyamát, rombolta az ország nemzetközi megítélését, megszüntette a költségvetés átláthatóságát. *(Megérkezik dr. Feldman Zsolt.)*

A fentiek mellett az is megállapítható, hogy 2014-ben is folytatódott a „Földet a Gazdáknak Program”, amely nem más, mint a földműtyi kormányzati neve. 2014 is a botrányoktól volt hangos, nagyon sok esetben derült ki, hogy a visszaélésre lehetőséget adó rendszeren keresztül jutottak újabb és újabb földterületekhez a Fidesz közelében álló személyek, ráadásul úgy, hogy a legtöbb esetben ezzel a rossz és elhibázott programmal évtizedek óta tisztességesen gazdálkodó állattartó gazdákat tettek tönkre. Érdekes, hogy az agrárexport 2014. évi 7796 millió eurós értéke 205 millió euróval maradt el a 2013. évitől, bár ennek okairól az FM hallgat.

Mindezekon túl 2014-ben a tervezett 1,6 milliárd forint helyett alig 1,2 milliárdot költöttek el a sertéságazat helyzetét javító stratégiai intézkedések támogatására, így viszont ez a program sosem lesz sikeres. A tervezettel ellentétben egy fillért sem fordítottak a vadgazdálkodás támogatására. Folytatódott a hulladékgyűjtési rendszer leépülése, év végére rengeteg cég került a csőd közelébe, így a katasztrófavédelem bevonására volt szükség; mindez egy olyan helyzetben, amikor a termékdíjakból, amely bevétel amúgy 2 milliárd forinttal elmaradt a tervezettől, és a lerakási járulékból, amely egyébként 5,3 milliárd forinttal maradt el a tervezettől, jutna elegendő forrás egy normális rendszer fenntartására, de ezen bevételek 80 százalékát nem a környezetvédelemre fordítja a kormány. Ezen a téren egyedül a Te Szedd! hulladékgyűjtési akció tekinthető sikeresnek, amelyen részt vevők száma elérte a 180-200 ezer főt. Végül: 2014. volt az az év, amikor kiderült, hogy az személyi jövedelemadó 1 százalékokból származó és parlagrafü-mentesítési intézkedésekre felajánlott összegek egy nagy részét az FM teljesen más célokra használta fel.

Mindezek miatt az MSZP a törvényjavaslat elfogadását nem támogatja, ráadásul a zárszámadás indokolása a konkrét adatok figyelmen kívül hagyásával nem a valós folyamatokat és összefüggéseket mutatja be a 2014. évi költségvetés végrehajtása során. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Csak tájékoztatni szeretném a bizottság tagjait, hogy a benyújtott jelentésnek természetesen a vitaszakasz bármely szakaszában tett megállapításokat tartalmaznia kell majd. Mivel – ha figyeltük, figyelték, figyeltétek – nem került módosító indítvány benyújtásra, tehát azon a szakaszon túl sokat vitatkozni nem lehet, ezért volt lehetőség arra – és szerintem ez helyes is –, hogy Legény Zsolt ennél a vitaszakasznál megfogalmazta az MSZP-frakció kisebbségi véleményét.

Megjegyzem, hogy azt a politikai vitát, amit a parlament több órán keresztül folytatott le, én most nem szeretném megnyitni, bár itt Legény Zsolt gyakorlatilag erre tett egy bizsergető indítványt. *(Derültség.)* Annyit azért hadd jegyezzek meg, hogy ez a „dilettáns és kiszámíthatatlan politika” – ő fémjelezte így – mégis azért valami olyat tett itt az elmúlt négy évben, mert ő odáig nyúlt vissza, hiszen 2010-től elemezte az egyes fázisokat, amit Európa több országában kezdenek elismerni, de az hagyján, hogy több országban, de több makrogazdasági elemző is, akivel vitában álltunk annak idején, 2010-11-ben, hogy szabad-e ilyen intézkedéseket és új makrogazdasági területű politikát megnyitni, azt mondja, hogy úgy tűnik, hogy ebben van valami, ez hosszú távon is működőképes lehet. Sokat összehasonlítottak bennünket a görögökkel, a portugálokkal, most a horvátokkal, de bárkinek bármilyen politikai hozzáállása van is, egyet tudomásul kell venni: ezekhez az országokhoz képest messze a legjobb, legstabilabb teljesítményt nyújtotta egyelőre 2010-14-ben az Orbán-kormány, és ennek hű tükörképe véleményünk szerint az a zárszámadás is, amelyet most tárgyalunk, és amelyet az ellenzék a maga módján vitat, de ezt tudomásul vesszük.

Van-e esetleg további hozzászólás, kérdés? *(Senki nem jelentkezik.)*
Nincs.

Tájékoztatom a bizottság tagjait, hogy ezeket a megállapításokat, amelyek a határozati házsabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdésében foglaltakkal függenek össze, a bizottság jelentésének tartalmaznia kell, így erről majd szavaznunk kell.

Még egyszer megkérdezem a kormány, az előterjesztő képviselőjét, hogy ebben a vitaszakaszban hozzá akar-e még szólni.

NYILAS ILONA HAJNALKA osztályvezető (Nemzetgazdasági Minisztérium): Nem szeretnék, köszönöm.

ELNÖK: Nem, köszönöm szépen.

Itt akkor egy formális szavazásra kerül sor. Kérdezem, hogy a bizottság megállapítja-e, hogy a törvényjavaslat megfelel a határozati házsabályi rendelkezés 44. § (1) bekezdésének. Aki ezzel egyetért, az ezt kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez többség. Ki az, aki tartózkodik? *(Szavazás.)* 2 tartózkodás van. Ki az, aki nemmel szavaz? *(Szavazás.)* Nincs ilyen. Valaki nem vett részt a szavazásban, ami nem baj, megteheti ezt.

A részletes vita ezen szakaszát lezárom.

Megnyitom a részletes vita második szakaszát. A Mezőgazdasági bizottsághoz nem került benyújtásra módosító javaslat – mint ahogy ezt már említettem is –, és nem tudok bizottsági módosító javaslat betérjesztési szándékról. Megkérdezem a bizottság tagjait, hogy kívánnak-e mégis bizottsági módosító javaslatot előterjeszteni. *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs ilyen szándék.

Amennyiben ez a szándék sem éledt most fel, akkor a vitának ezt a második vitaszakaszát is le kell hogy zárjuk, de ezt csak szavazással tehetjük meg. Kérdezem a bizottságot, hogy lezárja-e a részletes vita második szakaszát. Aki ezzel egyetért, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez többség. Ki az, aki nem ért vele egyet? *(Szavazás.)* Ki az, aki tartózkodik? *(Szavazás.)* Egyhangú szavazással lezártuk.

Tájékoztatom a bizottság tagjait, hogy a bizottságnak kötelessége a részletes vitáról szóló jelentést is benyújtania, amely a bizottságnak a korábbi

vitaszakaszban meghozott döntéseit tartalmazza. Ennek megfelelően kérdem a bizottságot, hogy ki az, aki egyetért a részletes vitáról szóló jelentés benyújtásával, amely a bizottság korábbi döntéseit tartalmazza a határozati hárszabályi rendelkezés 44. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek való megfelelésre vonatkozóan, továbbá hogy a törvényjavaslathoz a bizottság által tárgyalandó módosító javaslat nem került benyújtásra, és a bizottság sem fogalmazott meg módosításra irányuló szándékot, a részletes vita lezárását és a bizottsági véleményt. Aki ezzel egyetért, kérem, szavazzon – megjegyzem, hogy ha itt egyhangú a szavazás, akkor nem lehet kisebbségi véleményt benyújtani, ezt tájékoztatásképpen jeleztem. *(Dr. Legény Zsolt és Harangozó Gábor István: Köszönjük! – Derültség.)* Kérdem tehát, hogy ki az, aki egyetért az előbb felsoroltakkal. Aki igen, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez 7 igen a kormányoldal részéről. Ki az, aki nem ért ezzel egyet? *(Szavazás.)* Ez 3 nem az ellenzéki oldal részéről.

A részletes vitában kialakított véleményt a bizottság részletes vitáról szóló jelentése tartalmazza, míg a kisebbségi véleményt a Hárszabály 92. § (5) bekezdésének megfelelően függeléként kell csatolni a jelentéshez, miután itt ellenzéki vélemény is megfogalmazódott. A bizottsági és a kisebbségi véleményt a plenáris ülésen folytatott vitában a Költségvetési bizottság előadója és kisebbségi előadója fogja ismertetni a Hárszabály idevonatkozó rendelkezése értelmében. A bizottság részletes vitáról szóló jelentése és a jelentés függelékeként a kisebbségi vélemény egyszerre kerül benyújtásra, ezért fontos, hogy az írásban foglalt kisebbségi vélemény minél hamarabb eljuttatásra kerüljön a bizottság titkárságára. *(Dr. Legény Zsolt átadja Horváth Zoltánnak az említett dokumentumot. – Dr. Legény Zsolt: Megtörtént.)* Ez megtörtént ebben a pillanatban, köszönöm.

Ezzel a 3. napirendi pontot, a zárszámadás vitáját lezárom. Köszönöm szépen a kormány képviselőjének a jelenlétet.

Az agrárgazdaság 2012. évi helyzetéről szóló B/46. számú jelentés (Beszámoló megvitatása és lehetőség szerint a határozathozatal) (Beszámolót tárgyaló bizottság);
Az agrárgazdaság 2013. évi helyzetéről szóló B/3566. számú jelentés (Beszámoló megvitatása és lehetőség szerint a határozathozatal) (Beszámolót tárgyaló bizottság)

Rátérünk a 4. napirendi pontra: az agrárgazdaság 2012. évi helyzetéről szóló jelentésre. Köszöntöm Feldman Zsolt helyettes államtitkár urat az FM részéről! Az Országgyűlés a Hársbizottság javaslatára a beszámolókról történő határozathozatalra a feladat- és hatáskörrel rendelkező Mezőgazdasági bizottságot kérte fel. Ennek alapján az Országgyűlés plenáris ülésén a beszámolók tárgyalására várhatóan nem kerül sor. A bizottság a beszámolókat megtárgyalja, majd kétféle döntést hozhat: 1. elfogadja a beszámolót vagy 2. határozati javaslat benyújtásával kezdeményezi, hogy az Országgyűlés döntsön a beszámolók elfogadásáról. Az elfogadott napirendünk azt tartalmazza, hogy a mai ülésünkön lehetőség szerint a beszámolók elfogadásáról döntsünk, és éljünk a bizottság azon kompetenciájával, hogy ebben mi hozhatunk döntést.

Engedjék meg, hogy javaslatot tegyek arra, hogy a 2012. és a 2013. évi agrárjelentések együttes megtárgyalását végezzük el, hiszen mindkét esetben az agrárgazdaság éves teljesítményéről tárgyalunk. Együttes tárgyalás esetén

is külön-külön dönt a bizottság a két beszámoló elfogadásáról, hiszen azok külön kerültek benyújtásra.

Kérdezem, hogy van-e kérdés, vélemény itt a bizottsági tagok részéről, és utána szavazásra teszem majd fel azt a javaslatomat, hogy együttesen tárgyaljuk meg a 2012. és a 2013. évi agrárgazdasági jelentést. *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs.

Szavazásra teszem fel: aki egyetért azzal, hogy együttesen tárgyaljuk a két évi agrárgazdasági jelentést, az kézfeltartással jelezze ezt. *(Szavazás.)* Ez egyhangú. Ezek szerint fogunk haladni.

Megadom a szót Feldman Zsolt helyettes államtitkár úrnak.

Dr. Feldman Zsolt (Földművelésügyi Minisztérium) szóbeli kiegészítése

DR. FELDMAN ZSOLT helyettes államtitkár (Földművelésügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Történeti visszatekintés ilyen értelemben a két jelentés megtárgyalása, mindenestre köszönöm a lehetőséget, hogy mondhatok néhány szót nagyon röviden, gazdálkodva az idővel.

Magamnak is össze kellett már szednem az emlékképeimet azzal kapcsolatban, hogy hogyan és miképpen volt 2012. Hadd emeljek ki néhány dolgot, ami ilyen értelemben, azt gondolom, segíti a jelentés tartalmának a felidézését is mindannyiunk számára. Az egyik oldalon 2012 volt az az év, amikor emlékeim szerint megújult a jelentés, tehát ilyen értelemben ha fellapozzuk az akkori jelentést, akkor lényegében az akkor összegyűlt tapasztalataink alapján egy sokkal informatívabb, sokkal sok lábon állóbb, sokkal többféle és használhatóbb információt tartalmazó, új formátumú jelentés született, és azóta is ennek az akkor megteremtett hagyománynak a folytatását végezzük évről évre. Szakmai szempontból pedig a másik oldalon 2012 emlékeim szerint egy kiváló, aszályos esztendő volt, és ez volt az az év, amikor ilyen értelemben talán a legnagyobb, az elmúlt években a legnagyobb ilyen típusú kihívással szembesültünk.

Néhány intézkedésről szólnék, a számokat nem mondom, azt gondolom, a számokat mindenki meg tudja nézni, csak néhány olyan, fontosabb pontot hadd emeljek ki, amely abban az évben mindenképpen fontos volt a számunkra! Azon kívül, hogy aszály volt, magasak voltak a takarmányárak, ez volt az az év, amikor az előző évek tapasztalatai alapján elindult az új mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer, ez volt az az év, amikor lényegében a gabonaágazatban bevezettük a fordított áfát, ez volt az az év, amikor elindult például az új kérődző-szerkezetátalakítási program, hogy csak néhány fontosabb, azt gondolom, hogy a szűkebb agrárgazdaság számára fontos elemet hadd emeljek ki!

Ez lényegében 2013-ban annyiban folytatódott, hogy az sem volt egy csapadékban bővelkedő év, és nagyon fontos volt, hogy 2012 után – amikor a takarmányárakkal összefüggésben az árak jelentős mértékben, egy komoly, akkori történelmi csúcson lyukadtak ki a folyamat végén –, 2013-ban ehhez képest már egy relatív termelői árcsökkenés volt megfigyelhető. Fontos volt, hogy ekkor már látszott, hogy sikerült stabilizálni a 8 milliárd eurós agrárexportot, tehát az az év volt az, amelyben megismételtük az előző év hasonló teljesítményét. Nagyon fontos szintén erre az évre nézve, hogy ez volt az az év, amikor megfordult a mezőgazdasági hitelezésben az a korábbi kedvezőtlen trend, amely e területen negatívumokat hozott, és azóta is, azt

gondolom, a korábbi évekkel vagy akár évtizedekkel összehasonlítva a piacgazdaságban soha nem látott mértékben segítette a mezőgazdasági hitelezést. 2013-ban indult el a sertésprogram. És ha még valamit meg kell hogy említsek, akkor lényegében szintén ez az év volt az, amikor már azt realizáltuk, hogy az addigi kormányzati politikának köszönhetően jelentős mértékben nőtt az egyéni gazdaságok között a piacra termelő, tehát a családjának a megélhetését piaci értékesítéssel, háztartáson kívüli értékesítéssel kiegészítő egyéni gazdaságok száma.

Összességében ha a két évet nézem, akkor folyamatosan egy évről évre bővülő mezőgazdasági teljesítményt láthattunk, ami lényegében azóta is, mindenféle mezőgazdasági anomália ellenére évről évre tovább képes növekedni. Minden évben azt láttuk, hogy ehhez kapcsolódóan a saját maga helyzetéhez képest az élelmiszeripar szintén egy növekedési pályát tudott bejárni. Amint említettem, lényegében az exportunk ezekben az években állt be egy 8 milliárd eurós éves teljesítményre. És azt gondolom, hogy összességében, ha visszatekintünk, elsősorban a szántóföldi növénytermesztésben, de jövedelmezőség szempontjából ezek az évek voltak azok, amelyek nagyon komoly mértékben megalapozták azt, hogy a magyar mezőgazdaságban a gazdálkodók saját erőből képesek beruházni, saját erőből képesek fejleszteni, és lényegében segítette a mezőgazdasági termelőknél a tartalékképzést.

Nagyon-nagyon sommásan összefoglalva azt gondolom, hogy a jelentések tartalmazzák mindazokat a részleteket és tényadatokat, amelyek akár ezeket a folyamatokat, akár pedig az ezek mögött álló tendenciákat leírják, úgyhogy én bízom benne, hogy a bizottság ezeket a jelentéseket így, ebben a visszatekintésben is elfogadhatónak és támogathatónak tartja. Köszönöm szépen, elnök úr, és ha kérdés van, akkor természetesen állunk rendelkezésre.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Megnyitom a vitát, a képviselőknek innentől kezdve hozzá lehet szólni, véleményt lehet kifejezni. *(Sallai R. Benedek jelzésére:)* Parancsolj, Sallai R. Benedek!

Kérdések, hozzászólások

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Vártam, hogy lesz-e tag. Köszönöm szépen a szót, elnök úr...

ELNÖK: Tagnak tekintünk. *(Derültség.)*

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm. Nem akartam hozzászólni az előző napirendi pontnál, pedig már ott is kikíváncozott belőlem, amikor a zárszámadról beszéltünk, hogy nagyon-nagyon fontos az, hogy a Mezőgazdasági bizottság mit tekint a mezőgazdaság teljesítménye indikátorának, mi az, amiben a legjobb eredményeket lehet felmutatni. Az államtitkár úr számos adatot mutatott itt be, ami pozitívan tudja lefesteni a mezőgazdaság teljesítményét, de egy statisztikai adatról nem beszélt, amit kinyomtattunk, és három szempontból is megvizsgáltunk, ami számunkra fontos, ez pedig a foglalkoztatási háttér, az, hogy a mezőgazdaság hány embernek tud munkát adni, és hány embernek teremt munkát szerte a magyar vidéken.

Nyilvánvalóan ha azt nézzük a zárszámadás tükrében, hogy mondjuk milyen a GDP-hez viszonyított aránya a mezőgazdasági termelésnek, akkor az úgy működik, hogy ha tavaly volt egy jó mezőgazdasági év, amikor eleget süt a nap, meg eleget esik az eső, akkor az a kormánynak a saját eredménye, és azt pozitívan lehet kommunikálni, míg az idei évben, amikor mindezek az időjárási tényezők kevésbé jók, ezt viszont az időjárásra lehet fogni. *(Gyórfy Balázs: A tavalyi év jó volt?)* A tavalyi igen. GDP-arányosan a mostanihoz képest magasabb GDP-ből való részesedése a mezőgazdaságnak.

Ami viszont érdekes, az az, hogy háromféle statisztika vizsgálja a mezőgazdasági foglalkoztatást: az egyik a munkaerő-felmérés, ez önbevalláson alapul, tehát nem tudjuk, hogy mennyire lehet ez teljesen hiteles; a másik az intézményi munkaügyi statisztika; a harmadik pedig a mezőgazdasági számlarendszer vizsgálata, a KSH is ezekből dolgozik. Ami érdekes, az az, és ezt a bizottság tagjainak a szíves figyelmébe ajánlom, hogy 2013-ban, amikor 192 700 fő volt a mezőgazdaságban dolgozók száma, ez 7600 fővel volt kevesebb, mint 2012-ben, ahhoz képest csökkent, 2010-hez képest viszont megvan a növekedés, tehát 2010-hez képest javult a foglalkoztatás aránya még közel 20 ezer fővel. Ez azt jelenti, hogy a kormánycikluson belül van most egy visszaesés 2012 és '13 között, és ezért is jó, hogy egybevette az elnök úr ezeknek a megvitatását.

Az intézményi munkaügyi statisztika alapján 2013-ban... Nagyon fontos az, hogy különválasszuk az 5 fő feletti mezőgazdasági szervezeteket és az az alatti szervezeteket – ez azért fontos, mert a kormányzat kommunikációja sokszor hangoztatja a kis- és a családi gazdálkodókat, és sokszor merül fel, hogy valójában ki is áll a kisgazdálkodók pártján. Hogyha elfogadhatjuk azt a tényt, hogy az 5 fő alatti foglalkoztatók azok, akik igazából egyéni vállalkozók, önfenntartó gazdálkodók, és azért dolgoznak, hogy a családjukat eltartsák, akkor nyilvánvalóan ezt kell vizsgálnunk, és 2010-hez képest ez a szám viszont már 2500 fővel kevesebb, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy 2012-ben és '13-ban 3,2 százalékkal visszaesett a kisgazdaságok foglalkoztató ereje. Azt tehát, amiről a kormány beszél, hogy a pályázati rendszer kit segítette, meg a támogatási rendszer kit segít, azt a foglalkoztatási adatok nem támasztják alá.

A gazdasági szervezetekben végzett munka az, ami szintén nőtt 2010-hez képest, tehát a nagygazdaságoknál, amelyek kapcsán arról beszélünk mindig, hogy azokat erősíti-e a kormány vagy nem, 16,4 százalékkal több a foglalkoztatottak létszáma 2010-hez képest. Ezt foglalkoztatási szempontból tekinthetjük pozitívnak, és én a magam részéről örülök ennek is, hiszen ez azt jelenti, hogy a munkaerőegység a 2013. évihez képest jelenleg 93 ezer fő az egészből, ez azt jelenti, hogy jó, mert a nagygazdaságok több embernek tudtak munkát adni, viszont alátámasztja azon állítást, hogy a kormányzati politika a nagygazdaságok megerősítését szolgálja ezekben a rendszerekben.

Az egyéni gazdaságok munkaerő-felhasználása 2010-hez képest érdemben gyakorlatilag nem változott a KSH szerint, tehát ugyanúgy 358 ezer fő, minimális csökkenést regisztrál a teljes szektorból. Ez azért fontos, mert hogyha szintén megnézzük az egyéni gazdaságok helyzetét, akkor a mezőgazdasági munkát végző családtagok, tehát a nem fizetett munkaerő száma 2010-hez képest 8,7 százalékkal csökkent, ami szintén fontos szempont, és ez azért jelentős változás, mert az egyéni gazdaságok száma 15 százalékkal esett vissza három év alatt. Tehát 2010 és '13 között, amiben benne van a '12. és a '13. év, 15 százalékkal csökkent az éves munkaerő-

mennyiség tekintetében, és ez nyilvánvalóan arra indikátor, hogy a ráfordított munkaigény mennyiségében azoknak, akiknek nincsen főállású, bejelentett munkájuk – tehát megint beszélhetünk azokról, akik ilyen egyéni vállalkozóként, önfoglalkoztatóként működnek –, azoknak jelentős mértékben a statisztikák megerősítik azt, hogy hogyan változott a foglalkoztatása.

2010-hez képest 21 ezerrel nőtt ugyan a mezőgazdasági foglalkoztatottak száma, 2013-ban 192 700 fő volt, viszont az öt fő alatti gazdaságokban egy jelentős csökkenés mutatkozott. A ledolgozott munkamennyiség változása az, ami jelentős mértékben megnőtt a családi gazdaságokban, ami azt jelenti, hogy egy-egy családi gazdaságban többet kell dolgozniuk azoknak az embereknek, akik nem fizetettek, tehát a családtagoknak. Eszerint az egyéni gazdaságokban 15 százalékkal csökkent az egyéni gazdaságok száma, és ezzel a nem fizetett családtagok száma is, a családtagok többet dolgoznak, és nagyobb az alkalmazottak számának az igénybevételére való igény, amire nincs fedezetük. Ezért maradt azonos szinten a ledolgozott munka mértéke.

Ami növekedést a gazdasági szervezeteknél tapasztaltunk, az országos szinten pozitív, ennek a statisztikai adatait 2014-gyel kell majd összevetnünk, ami érdekes lesz, viszont az most nem tárgya a napirendnek.

El szeretném mondani, csak azért, hogy ne tűnjön úgy, hogy csak a mostani kormányra használok bíráló szavakat, hogy 2000 és 2010 között, tehát a korábbi kormányok idején tíz év alatt 40 százalékkal csökkent az egyéni gazdaságok száma, a mostani jelentés szerint pedig 2010 és '13 között, három év alatt 15 százalékkal. Ez mindössze azért fontos a második Orbán-kabinetnek a munkáját értékelve, mert az Orbán-kormány alatt felgyorsult az egyéni gazdaságok számának a csökkenése, tehát gyakorlatilag kevesebb egyéni gazdaság adta fel, de ugyanúgy folytatódott az a tendencia, amit korábban megállapítottunk.

Mindezeket a statisztikai adatokat azért szerettem volna a tisztelt bizottság elé tárni, mert azt szeretném, hogy ha amikor mezőgazdasági termelékenységről és a mezőgazdaság sikerességéről beszélünk, akkor minél szélesebb látókörrrel foglalkozzunk vidékfejlesztési kérdésekkel is, hiszen miután nincs nevesítetten vidékfejlesztési bizottság, és leginkább ennek a bizottságnak a hatásköréhez tartozik a vidéken való megélhetés, a vidéken maradás, a vidéki foglalkoztatásnak a száma, ezért kell hogy szempont legyen az is, hogy a mezőgazdaságban foglalkoztató hatás, valamint az önfenntartó kis- és családi gazdaságok száma hogyan alakult. Sajnos azt kell mondjuk, hogy 2010-hez képest a folyamatok megmaradtak, van, amiben csökkent, az egyéni gazdaságokban, és egyedül a nagygazdaságok számában növekedett a foglalkoztatás, aminek nagyon örülünk, viszont jó lett volna, ha ez nem azon az áron történik meg, hogy az egyéni vállalkozások és a kisgazdálkodók menjenek tönkre vagy hagyják abba a gazdálkodást. Kérem, hogy mikor mérlegelik a jelentések elfogadását, vegyék figyelembe ezt is, hogy ez is a mezőgazdaság teljesítményének a része. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Pócs Jánosnak adok szót.

PÓCS JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Engedje meg, de véleményezés szintjén nem tudok elmenni a magam részéről Sallai R. Benedek kritikus hozzászólása nyomán, hiszen a kormány előterjesztőinek a reakcióját még meg sem hallgatta, amikor már a maga statisztikai véleményét

összeírta. (*Győrffy Balázs távozik.*) Ez a statisztikai vélemény, amit képviselőtársam felhozott, ez legalább olyan, mint hogyha a napsütötte órák számát májusban és decemberben összehasonlította volna, olyan szinten aránytalan és olyan szinten valótlan.

Képviselő úr, néhány dologra szeretném tisztelettel felhívni a figyelmet. Magyarország miniszterelnöke 2010-ben hirdette meg a tíz év alatt egymillió munkahely programot, ebből a mezőgazdaságban már eddig 20 ezer fővel nőtt a foglalkoztatás. Az, hogy most ön a májust a szeptemberhez, októbert a decemberhez hasonlítja, meg keresi, hogy hol lehetne negatív számokat találni az összehasonlításban, ezt énszerintem csak a savanyú szőlő íze mondatja önnel, mert tény, hogy mióta ez a kormány van, 20 ezer fővel nőtt a foglalkoztatás a mezőgazdaságban.

Én nem tudom, hogy ön, bár a kisgazdaságok szószólójának hirdeti, bár az álmait figyelve inkább a nagygazdaságok irányába orientálódik, de a nagygazdaságok vezetőivel mikor tartott ön valami konzultációt vagy beszélgetést? Mert az ő véleményüket tolmácsolja, amikor azt jelenti ki a médiában meg a bizottsági ülésen, hogy ez a kormányprogram a nagygazdaságok érdekét képviseli? Mert szerintem ők nem így látják. Szerintem ők nagyon jól látják, hogy a 80 és a 20 százalékos támogatási arány között mi a különbség, ezt minden statisztika nélkül is észreveszik a gazdálkodók, legyen az kisüzem vagy nagyüzem, hogy a 80 és a 20 százalékos arány nem ugyanaz.

Javaslom tisztelettel a képviselő úrnak, hogy a vidékfejlesztési programot tekintse át, 1300 milliárd forint támogatás a jövőben, amelynek szinte minden egyes fillérével a foglalkoztatás növelése a cél. Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Van-e további hozzászóló? (*Jelzésre:*) Sallai R. Benedek!

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm, elnök úr, csak röviden reagálok. Igen, nyilvánvalóan azért készültem, mert tudom, hogy a kormány arról nem beszél, ami kellemetlen, tehát gondoltam, hogy a foglalkoztatási adatokat nem fogja idehozni az államtitkár úr bemutatni, mert ezek nyilvánvalóan bemutatják ebből a szempontból ezt a teljesítményt. Amiről beszélünk, az az, az a tény, hogy 15 százalékkal csökkent 2010 óta az egyéni és a kisgazdaságoknak a száma, ezen lehet vitatkozni, csak teljesen fölösleges. Erről beszélünk. Arról, hogy a nagygazdaságoknak jó vagy nem jó, nyilvánvalóan arról is érdemes vitát nyitni, összességében annak jó, aki magoszos meg megyei agrárkamara vezető, annak jó, azok tudnak növekedni, az összes többi nagygazdaságnak meg, amely esetleg más érdeket képvisel, nyilvánvalóan más a helyzete, itt meg lehet kérdezni Mezőhegyestől kezdve a győri határig egy halom más gazdaságot. Tehát összességében nem akarok politikai vitát nyitni, hogy ki kinek az embere, mindössze azért szerettem volna a foglalkoztatást előtérbe hozni, hogy bemutassuk, hogy mindezek milyen párhuzamban vannak a kormány által kommunikált szempontokkal. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Azért azt szeretném utasítani, hogy egy gazdaság attól fejlődőképes, hogy – ahogy ön fogalmaz – ki kinek az embere. Itt vannak adottsági kérdések, lehet, területnagysági kérdések, hogy ki mekkora területen gazdálkodik, azon belül milyen kézimunkaerő-igényes vagy netán egy

területen termelési igényes gazdálkodást folytat, ez esetleg valóban okozhat eltérést egy-egy gazdaság versenyképessége, netán termelékenysége szempontjából. De hogy ki kinek az embere, ahogy ön fogalmaz, annak ehhez semmi köze nincs.

Az más kérdés, hogy ki szeretne esetleg tovább bővülni, és itt a harc – megint visszajutunk a földhöz –, hogy valamiért, úgy tűnik, a magyar gazdák úgy látják, hogy még nagyobb területen szeretnének gazdálkodni, amit már többször említettünk: félelmetes a földéhség bármilyen, akár magánszemély által eladott vagy bérbe adandó földről, akár az állam által bérbe adott vagy netán majd most eladandó földről van szó. Ez viszont a magunk részéről egy örömteli dolog, és azt mutatja, hogy a gazdálkodók továbbra is lehetőséget, perspektívát, tehát megélhetést látnak a mezőgazdaságban. Ha nem így lenne, akkor a földárák zuhannának, egy-egy meghirdetett bérelhető területre nem öten-tízen jelentkeznének, hanem csak egy vagy egy sem, és ugyanezt mondhatnám az eladandó földekre, de nem így van, hanem félelmetes túljelentkezés van a földterületszerzés vagy a bérleti jogviszony megszerzése esetében. Ez változatlanul azt a summázott véleményt mondatja ki velem, hogy a magyar gazdaság, a magyar mezőgazdaság, úgy néz ki, egyelőre rentábilis, jövedelemtermelő, mert ha nem így lenne, bolond lenne az, hogy aki még nagyobb veszteséget akarna okozni magának, ha netán veszteséges lenne maga a mezőgazdaság.

Amit az államtitkár úr említett, a 2012. év egy fájdalmas év volt, aki visszaemlékszik, netán testközeli kapcsolata van a mezőgazdasággal, az pontosan tudja, hogy félelmetes volt: sajnos súlyos téli fagygal, mínusz 22-24 Celsius fokos, több napon keresztül tartó téli fagygal, majd egy kora tavaszi fagygal szembesültünk, utána egy háromhónapos aszályal – ezt nagyon nehéz volt kihevernie a mezőgazdaságnak. De ez egyre megint felhívta a figyelmet: hogy amikor a mezőgazdaságnak ez a nagyon rossz éve sikeresedett, 2012-ben, na, ebben az évben volt mínuszos a GDP-je az egész magyar gazdaságnak. És utána ahányszor pluszban zárt a mezőgazdaság, és nagyon szép eredményt ért el – látjuk a '13-ast most az elemzéskor is, a '14-esről még nem beszélünk, de már tudjuk az eredményét –, akkor azt láttuk, hogy a GDP viszont nagyon erős növekedést mutatott. Tehát újra visszakanyarodunk ahhoz, hogy a mezőgazdaság egy jelentős erőt képvisel – hála istennek – a magyar GDP alakulásában. Ezt tükrözi egyébként a '12-es jelentés, ami nem volt szép éve a mezőgazdaságnak, de tükrözi a '13. év is.

Az, hogy egyes szegmensekben kimutatható, hogy akár munkaerő-vándorlás miatt ez és az történt, csökkent vagy növekedett egyik helyen a foglalkoztatás, vagy netán amit ön, Sallai R. Benedek említ, hogy a magángazdaságok száma fogy, elnézést, de pontosan tudom: ha valaki őstermelői, egyéni gazdálkodó mivoltában egy komolyabb beruházás elé néz, ott sokan társasági formát váltanak, azaz társas gazdálkodási formába lépnek át, mert így áfa-visszaigénylésre jogosulttá válnak, és ezt érdemes megtenni a nagy beruházás miatt. Őstermelő ebben a státuszban ezt még nem tudja megtenni, tehát el kell döntenie, hogy a kedvezményezettebb adókatégoriás őstermelői állapotban marad egy nagy beruházásnál, és nem igényelhet vissza áfát, vagy pedig alakít egy kft.-t, átalakul kft. társasági formává, és bizony áfa-visszaigénylő lesz, mert akkora lesz a beruházása. Ez egy külön izgalmas kérdés, hogy amikor az európai uniós fejlesztési források, vidékfejlesztési források megnyíltak, most is nagy mennyiségben fognak megnyílni néhány hónapon belül, akkor ki hogyan gondolja a legnagyobb hatékonysággal

felhasználni ezeket a forrásokat. Tehát ez is lehet az oka annak, hogy az egyéni gazdálkodói és őstermelői forma átalakul időnként társas gazdálkodási formává, de azt roppant nehéz az egész agrárgazdaság környezetére általánosan kimutatni, hogy csökkent az egyéni gazdálkodások száma, tehát baj van a gazdaságban, mert nem az egyéni és kisebb gazdaságokat támogatjuk úgymond, ahogy az ellenzéki megfogalmazás ezt tette, hanem a nagyobb üzemi gazdaságokat.

Egyetértek Pócs Jánossal, ha megkérdeznénk ezeket a nagyobb üzemi gazdaságokat, bizony-bizony ők azt mondják, hogy óriási érvágás az 1200 hektár fölötti földalapú támogatás elvonása és a majdan, most megnyíló agrár-környezetgazdálkodási támogatás, mert ott szintén komoly felső korlátozást jelent a társasági méret, nem fognak olyan mennyiségű támogatást kapni, mint a kisebb üzemi gazdaságok, hiszen eleve a vidékfejlesztésnél egy 80-20 százalékos forrásfelosztás történt, a 80 százalék ez esetben a kisebb üzemi gazdaságok segítése érdekében. Tehát nagyon nehezen hiszem azt el, hogy a nagyobb gazdaságok kerülnek támogatásra ezen logika alapján.

Van-e további kérdés, észrevétel? *(Jelzésre:)* Igen, Harangozó Gábor alelnök úr!

HARANGOZÓ GÁBOR ISTVÁN (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Tulajdonképpen az elnök úr provokálta ki belőlem, hogy elmondjam az elnök úr véleményéhez képest a saját véleményemet. Ugyanis az elnök úr azt mondta, hogy a mezőgazdaság jól teljesít, hogy kifejezetten nagy földéhség van, és gyakorlatilag ezzel mintegy alátámasztotta azt, hogy miért kell most akkor akár ezen jelentések tanulságaként is magántulajdonba juttatni az állami tulajdonú földeket – ha jól értettem, akkor erre is utalt a hozzászólásában...

ELNÖK: Nem, de szívesen veszem az ellenvéleményt.

HARANGOZÓ GÁBOR ISTVÁN (MSZP), a bizottság alelnöke: ..., legalábbis lehetett így értelmezni. Akkor én most ugyanezeket a statisztikai adatokat megnézve szeretném alátámasztani azt, hogy miért szerencsétlen dolog ez. Hogyha megnézzük az elmúlt évek teljesítményét és akár a '12, '13. évet is nézve, gyakorlatilag 2004-től, tehát az európai uniós csatlakozástól a növénytermesztésnek a bruttó kibocsátása évről évre jelentősen növekszik, miközben az állattenyésztése jelentősen csökken. Tulajdonképpen hogyha egy átlagot akarunk nézni egy 2000-es bázison – most a KSH adatait nézem –, akkor 30 százalékkal nőtt a növénytermesztés bruttó kibocsátása, míg az állattenyésztése ugyanezen idő alatt 30 százalékkal esett vissza. És akkor itt visszautalnék arra, amit Sallai képviselőtársam mondott, hogy ha azt nézzük, hogy milyen foglalkoztatás valósul meg a mezőgazdaságban, és nem csak a bruttó kibocsátást nézzük, akkor bizony ennek a jelenségnek komoly szerepe van abban, hogy a foglalkoztatásban nem tud olyan jól szerepelni a mezőgazdaság, mint a GDP-hez való hozzájárulásban, hiszen a növénytermesztésben magas gépesítés mellett kevés embert kell foglalkoztatni, míg az állattenyésztésnek pedig jelentős foglalkoztatási szükséglete van.

Éppen ezért lenne szükséges azon az úton továbbmenni, hogy az állami földeket, amelyek megmaradtak, azokat olyan bérleti jogviszonyokban odaadni a magyar termelőknek, a magyar gazdálkodóknak, amelyekben

előírjuk azt, hogy minél több állatot kell tartani, hogy minél több kertészeti tevékenységet kell folytatni, mert ezekből van foglalkoztatás. Azokat a káros tendenciákat, amelyeket az egyébként Magyarország számára meggyőződésem szerint nem hasznos vagy kifejezetten kártékony európai uniós támogatáspolitikai biztosít, úgy tudjuk ellensúlyozni, hogyha vannak állami területeink, és azokon olyan feltételeket írunk elő, amelyeket csak mi nemzeti alapon így tudunk előírni, mert a közös agrárpolitika keretein belül egyébként nincsen mozgásterünk.

Ha tehát most ezeket az agrárjelentéseket is arra szeretnénk felhasználni, hogy a jelenleg legsúlyosabb, a mezőgazdaság és a vidék jövőjét érintő, leginkább legsúlyosabb kérdést szeretnénk értékelni, tehát hogy mi legyen a megmaradt állami földekkel, akkor én ezekből a statisztikai adatokból is csak azt tudom tanulságként levonni, hogy sokkal szerencsésebb, hogyha az állam kihasználja azt a lehetőségét, hogy ezeken a földeken a magyar családi gazdálkodóknak olyan feltételeket írjon elő, amelyekkel a foglalkoztatást és a kedvezőtlen agrárszerkezet megfordítását írja elő és segíti. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Itt azért néhány dolgot hadd jegyezsek meg, mert már majdnem úgy ülünk itt, mintha nem történt volna meg a 2002-2010-es MSZP-kormányzás, amikor létrehozták a tsz alapú tőkés nagybirtokrendszert kőkeményen Gráf József és Gógös Zoltán vezetésével, amikor pontosan ezek az adatok megtörténtek, amelyekről Harangozó Gábor beszél, hogy a növénytermesztés felé billent el a teljes rendszerünk, és félelmetes állatlétszám-csökkenés történt meg. Mi volt a kormányprogramunk 2010-ben, a választáskor? Az, hogy ezt a rendkívül rossz tendenciát először is lassítani szeretnénk, netán meg szeretnénk fordítani, és erre egész komoly erőfeszítéseket tettünk, ez véleményem szerint tükröződik most már a statisztikai adatokban. És ezek után Harangozó Gábor azt a folyamatot, amit az MSZP alatt Gráf József és Gógös Zoltán örült gyorsasággal végigvitt, hogy lerombolta az állattenyésztés rendszerét, és felnövelte a szántóföldi növénytermesztés rendszerét épp most mutatta be hűen Harangozó Gábor, ezek után megkérdezi tőlünk, hogy mi miért ezt a rendszert erősítjük. Nem ezt a rendszert erősítjük, és nincs igaza Harangozó Gábornak abban, hogy a KAP-on belül nincs mozgástere a szántóföldi termelés visszaszorításának. Nem épp most említettem meg a két nagyon jelentős támogatási rendszer átalakítását, a földalapú támogatás, valamint a várhatóan megjelenő agrár-környezetgazdálkodási támogatást? Az kőkeményen a nagyüzemi szántóföldi növénytermesztés ellenében hat. És pontosan tudjuk, hogy a földforgalmi törvénynél az állattenyésztők egyébként a szerzésnél és a bérletnél szintén előtérbe kerültek, éppen azért, hogy ösztönözzük mégiscsak az állattartásra az embereket.

Nem akarom..., de, akarom, dehogynem, meg akarom említeni, hogy Horváth István alelnök úr többek között a sertésprogramért felelős miniszteri biztosi rangban is próbál ezen ügyért tevékenykedni, és még további elemeket is felsorolhatnék, hogy miért gondoljuk azt, hogy az állattenyésztésnek nagyon jelentős szerepe lenne, és ebben milyen eredményeket értünk el. Ezt most visszafordítani arra a logikára, hogy amiért lecsökkent az állattenyésztés, és amiért megnövekedett a szántóföldi növénytermesztés, na, ezért nem szabadna az államnak eladnia a termőföldet, ez egy végtelen rossz logika, semmilyen ok-okozati összefüggés nincs e kettő között. Én úgy gondolom,

hogy 2010 és '14 igen jelentős mutatókkal bizonyítja, hogy hála istennek sikerült az állatlétszám csökkenését megállítani, sőt, jó néhány területen, ha jól emlékszem, jó néhány területen jelentős létszámnövekedés következett be, és teljesen egyetértünk azzal a kritikával, amit az alelnök úr mond felénk, hogy az állattenyésztés súlyát kellene növelni. Persze, ezen vagyunk, mert pontosan tudjuk azt, hogy mit jelent, ha megetetjük a megtermelt magyar gabonát az állatokkal, sőt amennyiben majd lesz szerencsénk látni a vidékfejlesztési programot, de az előzetes információk alapján már tudjuk, hogy a feldolgozóiparnak is lesz egy jelentős támogatása, hogy ezt az állatlétszámot majd netán feldolgozó minőségben próbáljuk meg a piacra hozni minél nagyobb hozzáadott értékkel. Ezért ezt a kritikát visszautasítom, sőt, pont fordítottan gondolom: kőkeményen Gráf József és Gógös Zoltán volt az, aki fejre állította az állattenyésztés és a növénytermesztés egyensúlyát, azt próbáljuk most helyretenni.

(Jelzésre:) Farkas Sándor!

FARKAS SÁNDOR (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Én a 2012-13-as évekről már nem akarok beszélni, nem mintha nem lennének tanulságai ezeknek az éveknél, de 2014 is hasonlóan különleges év volt, ha fogalmazhatok így, az agráriumban. Én inkább azt gondolom, hogy tovább kell gondolkodni, és – már részben utalás történt a 2020-ig tartó vidékfejlesztési programra, vidékfejlesztési támogatási rendszerre – meg kell nézni, hogy mik azok a prioritások, mik azok a kiemelt stratégiai ágazatok, ha fogalmazhatok így, amelyekre azért a lehetőségekhez képest komoly milliárdok kerülnek elkülönítésre, gondolok itt akár a kertészeti támogatásra, gondolok itt az állattenyésztésre és arra, amit az előbb már az elnök úr is említett, hogy a feldolgozás vonatkozásában is komoly támogatások és lehetőségek vannak. Ezek mind azt a célt szolgálják, hogy a foglalkoztatáspolitikában előrelépünk. Ez alátámasztja azt is, amit Pócs képviselőtársam mondott, hogy gyakorlatilag azok, amiket a tízéves programban a miniszterelnök úr 2010-ben ígért, így tudnak szépen egymásra épülni, és így tudjuk elérni várhatóan azt a foglalkoztatási keretlétszámot. Ilyen jellegű és ilyen mértékű támogatást – amiről, remélem, majd a bizottságban is fogunk majd még sokat beszélni – ezek a szektorok, ezek az ágazatok még sosem kaptak, ezt nyugodtan merem mondani, soha nem kaptak ekkora mértékű támogatást az előbb említett ágazatok.

Igaz, hogy az állattenyésztés egy külön történet, mint gyakorló állattenyésztő merem mondani, tehát az a tejpiac és tejár, ami kialakult Magyarországon, az nem használ ennek az ügynek, de ez jelentős részben nem rajtunk múlik, ennek jelentős része az európai uniós tejkvóta megszüntetését követő, nyugodtan mondhatom: tejkáosz, és ebben még azért vannak érdekes magyar, belső jelenségek is, amelyek nem a Fidesz-kormányhoz és nem a Fidesz-kormányzáshoz kapcsolódó piaci magatartások – ha fogalmazhatok így finoman –, amelyek azért komoly kétséget és komoly bizonytalanságot okoznak az ágazatban ma is. És ez azért is fontos, mert az elmúlt öt-hat évben az ÁTK-s pályázatok jelentős része – a II-es, a III-as, a IV-es, meg a franc tudja, hol tartunk már –, azok a pályázatok mind az állattenyésztésnek a fejlesztését szolgálták. Nagyon sok gazdálkodó belevágott ezekbe a fejlesztésekbe, ezeket a fejlesztéseket, akár az állatjóléti, trágyakezelési és férőhelybővítési, technológiafejlesztési beruházásokat végigvitte, és ezek a

vállalkozások jelentős részben most nagyon komoly pénzügyi és anyagi zavarban vannak, mert a tejágazatból nem tudják egyszerűen pótolni ezeket a veszteségeiket, ami a tejpiacból adódik, illetve a hiteltörlesztéseket. Ez egy komoly gond, amire, azt gondolom, az államtitkár úr lehet hogy reagálni fog. Biztos vagyok benne, hogy ebben a kivárás kevés, hogy kivárjuk, hogy majd csak megváltozik ez az időszak, de ettől függetlenül nekem a végső megállapításom és a végső következtetésem az, hogy ezek az ágazatok ezekkel a támogatásokkal pont azt a célt szolgálják, hogy minél magasabb feldolgozottsági fokú, minél biztosabb, jó élelmiszert tegyen a mezőgazdaság a fogyasztók piacára. Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Harangozó Gábornak adok szót.

HARANGOZÓ GÁBOR ISTVÁN (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Persze a politikában mindig van értelme annak, hogy összehasonlítsunk előző ciklusokat a mostani ciklus teljesítményével, én azonban egészen másról beszéltem, elnök úr. Ha nem vette volna észre, tulajdonképpen megdicsértem azt, vagy egyetértettem azzal, amit önök elkezdtek 2010-ben, hogy az állami földeket olyan bérleti struktúrában írták ki hasznosításra, amelyben előírták a magasabb foglalkoztatási igényű ágazatoknak a *(Dr. Legény Zsolt: Preferálását.)* preferálását – így van, köszönöm szépen. Vitattuk ezt a bérleti rendszert, mert sok helyen a kiírással ellentétesen állításunk szerint a Fidesz klientúrájába tartozó emberek kaptak azzal szemben, akinek meg kellett volna kapnia, meg kritizáltuk azért, merthogy a kiírásban szereplő vállalatokat, úgy vettük észre, sokan nem teljesítik, és nem is akarják teljesíteni, és most sajnálattal kell hogy megállapítsuk, hogy ha azok, akik ezeket a vállalatokat nem teljesítették, majd most megvásárolják ezeket a földeket, akkor utána már senki nem is fogja tudni rajtuk számon kérni azt, hogy azokat teljesítenék-e vagy nem. Ezért mondtam azt, hogy ezzel szemben az lenne a helyes, hogyha továbbmennénk azon az úton, hogy ezeket a vállalatokat teljesítsék, ha a továbbiakban is úgy hasznosítanák a földeket, hogy teljesíteni kell, és ezeket valaki számon is kérné, hogy azok, akik ezt vállalják, azok teljesítsék ezt. Ez lenne a magyar mezőgazdaság, a vidék érdeke, így lehetne a foglalkoztatást érdemben javítani, ráadásul családi gazdaságok struktúrájában, amit szintén támogatandónak tartok. Nem arról beszéltem tehát, amire az elnök úr reagált.

Ami pedig a most induló támogatásokat illeti, csak arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy a vidékfejlesztésre fordítható támogatás nem több lett, hanem kevesebb, és ezen belül az állattenyésztés támogatása a korábbi ciklusban a 250 milliárd forintos állattenyésztési támogatáshoz képest most 75 milliárd lesz, ami lényegesen kevesebb, és az AKG-s területek is az 1 millió hektárról mondjuk olyan 600 ezer hektárra esnek vissza, ez is lényegesen kevesebb. *(Farkas Sándor: És a kertészeti ágazat?)* Az rendben van. *(Farkas Sándor: Csak az meg jóval több, mint eddig volt.)* Az, hogy a kertészetre több jár, az rendben van, ezt mi is szorgalmaztuk, hogy így legyen, és azt el is kell ismerni, hogy az jó. Én most arra hívtam fel a figyelmet, ami ezzel szemben egyébként nem jó, önök megteszik azt, hogy felhívják a figyelmet – helyesen meg is tette az alelnök úr – arra, ami jó.

Ezen túl amiről az elnök úr is beszélt, hogy a nagygazdaságoknak a támogatását hogyan vágta vissza a kormány, vagy hogy a nagygazdaságoknak nem kell jövedelempótló támogatást adni, hiszen a területalapú támogatás az,

hiszen ők sokkal jövedelmezőbben tudnak dolgozni, mint a kicsik, azzal teljesen egyetértek; azzal viszont nem értek egyet, hogy úgy vonjuk meg tőlük a támogatást, hogy az nem a foglalkoztatást segíti, hanem pont a foglalkoztatást vágja vissza, hiszen ezen gazdálkodói kör az, amely a hazai állattenyésztés gerincét adja, akik most így lényegesen nehezebb helyzetbe kerülnek, ahelyett, hogy előírtuk volna nekik, hogy foglalkoztassanak, és ezzel szerintem sokkal inkább szolgáltuk volna a magyar vidék érdekeit. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Sallai R. Benedek!

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Tisztelettel elnézést kérek, hogy harmadjára is szót kérek, de én is szeretnék néhány dologra reagálni, amelyek itt elhangzottak. Elsőként is az elnök úr mondta a földéhséget, ami, elismerem, egy létező jelenség, elismerem azt, hogy mennyi gazdálkodó jelentkezik, és elfogadom azt, hogy a gazdálkodók örülnek a lehetőségnek, bizonyos gazdálkodók. Ma reggel a Kossuth Rádióban is bejátszottak két gazdálkodót, aki nagyon várja a liciteket, az egyik mondta, hogy 6-700 hektáron gazdálkodik, és ahhoz szeretne még hozzászerezni egy százast, mert szerinte ez jó lenne, a másik gazdálkodó pedig mondta, hogy 30 hektárt bérel jelenleg is, és milyen jó lenne, hogyha ezt meg tudná venni, pont azért, mert a kötelezettségeitől meg tud szabadulni. Nyilván van egy réteg, de ugyanilyen... Nemcsak földéhség létezik, létezik pénzéhség is, mert hogyha kis bóröndben kitennék a Kossuth térre ötezreseket, arra is jelentkezne nagy igény, hogy erre szükség van. Nyilván amiből pénzt lehet szerezni, arra jelentkezik egy komoly igény. Éppen ezért az ilyen ágazatokat kellene bölcsen megtartani, és igazságosabb, jobb rendszerben segíteni az elosztást, hogy a kormányzati céloknak megfelelően legyen történjen meg a felhasználása. Tehát elismerem azt, hogy a földéhség létezik, és elfogadva ezt a jelenséget, amit az elnök úr állít, ez viszont nem cáfolja azt, hogy ennek ellenére egy nagyon nagy tévedés ennek az értékesítése, mert a földéhség nem kellő indok, mert ilyen elv alapján lehetne adót csökkenteni, meg egy halom más olyan dolgot csinálni, amit nem tehet meg az állam.

Kettő: teljesen félreértette a statisztikákat az elnök úr, vagy nem tudom. Elejétől kezdve öt fő alatti foglalkoztatókról beszélünk, ennek semmi köze nincs ahhoz, hogy áfa-visszaigénylésre jogosult vagy nem jogosult, nincs köze ahhoz, hogy a gazdasági törvény hatálya alatt társas vállalkozónak minősül vagy nem, a statisztika a foglalkoztatotti létszámot kezeli. Ez lehet egyéni vállalkozó, mint ahogy egyéni vállalkozó lehet áfa-visszaigénylő, lehet társas vállalkozás, hiszen egy kis bt. lehet kétfős foglalkoztatással, tehát teljesen irreleváns az, hogy átalakult bt.-vé, vagy nem alakult át. Egy a tény: az, hogy öt fő alatti foglalkoztatókról beszéltünk, és ezt mutatta a statisztika, tehát ennek nincs köze ahhoz, amit az elnök úr mondott.

Nagyon fontos dolog az, amit a befektetésekről beszéltünk, az államtitkár úr is említette a befektetések mértékét és azt, hogy raktároztak-e pénzt a vállalatok. Nagyon érdekes statisztikailag megnézni akár a 2012., akár a '13. év vonatkozásában, de még izgalmasabb '13. és '14. év vonatkozásában, hogy mennyi pénzt nem fektetnek be, tehát tartanak meg a gazdaságok. Ez azt jelenti, hogy kívárnak, nem tesznek bele új ágazatokba saját forrást, várják a pályázati forrást, mert nem akarnak kockáztatni, hogy a saját forrásaikat felhasználják. Tehát az a folyamat, amit most úgy tartunk, hogy tudnak

tartalékolni a gazdaságok, nem, ez egy vészriadóterv, hogy nem tesznek már pénzt olyan ágazatba, aminek a kimenetele kockázatos lehet. Ezen érdemes elgondolkodni, mert ezeknek a befektetési arányoknak a száma jelenthet egy előrejelző indikátort, hogy vajon hogyan fogják a vidékfejlesztési forrásoknak a támogatásait felhasználni ezekből, hogyha már a saját pénzüket nem fektetik be.

Nagyon fontos az, hogy egy valamit szeretnék tisztába tenni, és ezt most Pócs és Farkas Sándor uraknak is mondom, hogy ne tűnjön úgy, hogy én minden statisztikát elfogadok. Nem hiszem azt, hogy a statisztikák önmagukban jók, azért nem, mert nem adnak jó számokat és nem adnak jó indikátorokat. Azért jók az okostelefonok, mert itt közben tudjuk nézegetni az adatokat, és vannak olyan..., tipikus példa Brazília: a foglalkoztatásnak az 50 százaléka mezőgazdasági termelésből származik, és rabszolgák a saját hazájukban, mert hatalmas nagybirtokokon csak alkalmazottak kellenek. Önmagában a foglalkoztatotti létszám sem jó statisztikai adat, tehát nem mondhatom azt, hogy csak erre alapozok, ezért volt fontos az, hogy az önálló gazdaságokról beszéltem, tehát hogy kik azok, akik önfenntartóak, akik eltartják saját magukat, akik tevékenyen maguk megkeresik a saját kenyerüket. Mert akár ezt nézzük, akár mást, a statisztika mindig csal.

Ugyanígy megnézhetjük a birtokméretet, hogy hogyan változik. Az, hogy a birtokkoncentráció nem csökken, és ezt nyilván meg lehet mutatni már, most már statisztikailag a földforgalmi törvény bevezetése óta sem, hogy a tulajdonosok száma csökken Magyarországon, a gazdasági méretek pedig növekednek. Farkas úr teljesen tisztában van azzal, miután gyakorló gazdálkodó és régi motoros ebben a szakmában, hogy az hogy a támogatási maximumot hogy lehet több gazdasági egységre felosztani, és hasonló érdekeltségi körben megtartani, az nem egy ritka jelenség azért szerte a vidéken. Tehát nyilvánvalóan a kormányzati törekvésekben van olyan, amit pozitívumként értékelhetünk, de olyan is, amit Harangozó alelnök úr elmondott, hogy jó lett volna, ha a foglaltatási adatokat figyelembe veszi, ez viszont egyszerű tény.

Azért volt fontos az, hogy a brazil példát említsem, mert Magyarország... Még egyszer mondom: én sem szeretném azt sugalmazni, hogy ez 2010 óta zajló folyamat, ezt csak Font Sándor úrnak mondom, hogy nehogy utólag azt mondja, hogy ezt a kormányt vagy a második Orbán-ciklus bíraltam, nem, ez nagyjából a rendszerváltáskor megindult nagyon lassan, majd az európai uniós csatlakozáskor felgyorsult folyamat, és a brazil birtokszerkezet irányába ment el, úgy, hogy a foglalkoztatás viszont nem ment el abba az irányba, csak a birtokszerkezet halad abba az irányba.

A támogatások lehetősége – utolsó pontként – azért nagyon fontos, mert hogyha például a feldolgozás arányában is... Nyilvánvalóan én annyiban szeretném Harangozó alelnök urat kiegészíteni, hogy nem az a legfontosabb indikátor, hogy állatot tartunk vagy növényt termesztünk, hanem hogy milyen a foglalkoztató hatás. Egy kertészeti ágazatnak lehet nagyobb a foglalkoztató hatása, mint egy intenzív marhatartótelepnek (*Harangozó Gábor István: Persze!*), egy intenzív marhatartótelepnek soha nem lesz olyan foglalkoztatása, mint egy extenzív állattartótelepnek, és nyilvánvaló, hogy amikor a kormányzat megteszi az intézkedéseket, azt, hogy mondjuk a sertéságazatot segíti mondjuk áfacsökkentéssel vagy bármi mással, ezzel nem minden esetben azt segíti, hogy mondjuk a foglalkoztatás hogyan tud majd növekedni, mert például nem tudom, a juhágazatot vagy a kecskeágazatot,

aminek nagyobb az élők munkáigénye, segítem, lehet, hogy jobban elérjem a célt.

Tehát nem szeretném azt mondani, hogy csak az állattartó-ágazat a megoldás, mert lehet, hogy Magyarország déli részén pont a kertészeti ágazat erősítése az, ami a megoldás, az ország más részén pusztán az állatlétszám növekedése nem jó indikátor, mert az akkor jó indikátor, hogyha olyan állattartás van, amihez foglalkoztatás párosul, és a fontos az, hogy azt a folyamatot, ami beindult az EU-s csatlakozáskor, és nagyon-nagyon felgyorsult, milyen ütemben tudjuk lelassítani. Az én vádam és az én kritikám alapvetően az, hogy nem kellő ütemben, sőt vannak olyan intézkedések, és tényleg nagyon-nagyon nem szeretem, hogyha jósolgatok, de most felteszek öt liter pálinkát bárkivel szemben, hogy a termőföld-privatizáció...

ELNÖK: Zárjegyes, nem zárjegyes? *(Derültség.)*

SALLAI R. BENEDEK (LMP): ...a termőföld-privatizáció esetében, hogyha megnézzük majd évek múlva ennek az eredményeit, további foglalkoztatáscsökkenést fog eredményezni, mert nyilvánvalóan az a gazdaságok érdeke, főleg hogyha kisebb gazdaságok fogják ezt megvenni, hogy a termelési hatékonyságuk növekedjen, tehát ne az élők munkáigényes ágazatokat erősítsék meg. *(Pócs János közbeszól.)* Ez a probléma. Öt év múlva visszatérhetünk rá majd. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Előlegezzük meg, hogy mindannyian itt leszünk öt év múlva *(Derültség. – Farkas Sándor: Ez merész!)*, és akkor megnézzük majd az eredményt.

Van-e további kérdés, hozzászólás? *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, visszaadom a szót, a lehetőséget az államtitkár úrnak, hogy előterjesztőként reagáljon az itt elhangzottakra.

Dr. Feldman Zsolt (Földművelésügyi Minisztérium) reflexiói

DR. FELDMAN ZSOLT helyettes államtitkár (Földművelésügyi Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Csak néhány szempontból szeretném mondjuk a statisztika más szegleteit vagy esetleg az elhangzott információkat tágabb keretbe helyezni. Alapvetően – csak a teljesség kedvéért – ebben minden benne van, KSH, 2010-14 között, csak hogy az ilyen alapstatisztikai számot mondjam a foglalkoztatás tekintetében, és ez már a frissebb: 189 600-nál tartunk foglalkoztatotti főben, ez csak a mezőgazdaság, ez egy közel 9,7 százalékos bővülés volt 2010-hez képest, a hullámozást kivettem ebből a történetből, és ebben mindenki benne van, akit a statisztika ilyen szempontból lát. Ott pedig valóban arra vigyázzunk, azt javaslom mindannyiunk számára, amikor az egyéni gazdaságok, társas vállalkozások, nagy gazdaságok fogalomkörébe belekeveredünk, mert itt könnyű összemosni a különböző kategóriákat. Ha megnézzük a 2013-as jelentést – csak nagyon röviden, érthetően bemutatva abban szedtük össze először ezt –, akkor a statisztika 483 ezer egyéni gazdaságot látott. Mindenki tudja, hogy ez nem a Magyarországon professzionálisan működő termelők összessége, hanem ebben bizony nagyon jelentős részben benne van a statisztika által kizárólag saját fogyasztásra termelő gazdálkodói kör is, és itt valóban történt egy csökkenés, ez talán a jelentésben is benne van, hogy amíg ebből a nagy halmazból, ebből az egyéni gazdasági halmazból 2010-ben saját

fogyasztásra 60 százalék termelt, ez 2013-ra a KSH által látott számok alapján 42 százalék, tehát amikor csökkenő egyéni gazdaságok számáról beszélünk, akkor lényegében – ez talán nem meglepetés a hazai demográfiai és különösen az agrárdemográfiai folyamatokat ismerők számára – a saját fogyasztásra termelő, egyéni gazdaságnak nevezett, de egyébként a gyakorlatban azért agrárvállalkozásnak nehezen tekinthető gazdaságok száma valóban csökkent, és ezt a részét említettem meg a bevezetőmben, ami számunkra, azt gondolom, fontos, hogy ugyanebben az időszakban, míg csökkent a saját fogyasztásra termelő gazdálkodók száma, nagyon jelentősen nőtt azoknak a száma, akik kiléptek a piacra, tehát akik a saját fogyasztáson túl kezdtek el terméket, terményt értékesíteni. Én ezt a jelenséget szerettem volna az önök számára bemutatni, hogy ez tehát egyfajta, ha úgy tetszik, piacosodást jelent. De – még egyszer – azt gondolom, hogy sokkal reálisabb és közelebb van a magyar valósághoz, hogyha mondjuk az egységes kérelmet benyújtó, nagyságrendileg 180 ezer egyéni és társas vállalkozásnak a számát tekintjük a tényleges mezőgazdaságból élő termelőegységnek.

Ezen túlmenően: több mindenre reagáltak már a képviselő urak, én annyit emelnék még ki ebből, hogy a nagygazdaságok és a támogatási rendszer viszonyrendszerét, azt gondolom, többen bemutatták, ilyen értelemben erről talán nekem nem érdemes többet mondani. Mindenesetre az is egy fontos dolog, ami idetartozik a foglalkoztatáshoz, hogy az élelmiszeripar foglalkoztatása ugyanebben az időszakban szintén nagyságrendileg egy ilyen 10 ezer fő környékével nőtt. Ami pedig az állattenyésztés kérdéskörét illeti, ott alapvetően arra a jelenségre hívnám fel a figyelmet – nem belemenne ilyen ágazattörténeti elemzésekbe –, hogy lényegében az elmúlt években ilyen 35 százalék körül sikerült a kibocsátás szerkezetén belül az állattenyésztés ágazatát... itt maradt, ezen a szinten. Ez amellet van így, hogy nagyságrendekkel nőtt egyébként az állattenyésztésre fordított különböző forrásokból származó támogatások aránya, és ezért fontos az egyébként, amire az elnök úr utalt is, hogy az élelmiszer-feldolgozás területén van értelme és van jelentősége annak, hogy előremenjünk a feldolgozásban, hiszen alapvetően nem az élőállat-értékesítés az – most a tenyészállatot félreteszem –, ami több hozzáadott értéket képvisel. Tehát van logikája megfordítani, és itt az állattenyésztési korszerűsítés és az élelmiszer-feldolgozás korszerűsítése arányának a megfordulására utalnék, ennek egy nagyon szigorú, olyan logikája van, hogy termékoldalán van szükségünk erősítésre.

Ami pedig még az elhangzottakat illeti, az elnök úr GDP-vel kapcsolatos észrevételével összefüggésben jelezném, hogy '14-ben 0,6 százalékkal tolt a mezőgazdaság a 3,7 százalékos összgazdasági növekedésből, tehát ez volt például 2014 ilyen szempontból.

Talán még annyit – Farkas Sándor képviselő úr megszólított a tej kapcsán –, hogy elég régóta evezünk a tejpiacon termelői, feldolgozói oldalával egy cipőben a jelenlegi tejciklus újabb mélypontján közösen, ilyen értelemben én azt gondolom, arra hívnám fel a bizottság figyelmét, hogy ha itt a pénzügyi, gazdasági bizottságban ülnénk, és ott mondanánk el, hogy mennyi pénzt teszünk bele a tejágazatba nemzeti és EU-forrásokból 2015-ben, amire ilyenkor a termelők mindig azt mondják, hogy a bankok ne hallják meg, de az a nagyságrendileg 50 milliárd forint lényegében azt jelenti, hogy lényegében a tej egyelőre az állomány... érdemi állománycsökkenéssel, ha úgy tetszik, komolyabb, a nyugat-európaihoz hasonló tüntetésekkel Magyarországon nem kell szembesülni. Abban igaza van a képviselő úrnak, hogy ez most

önmagában a helyzetet stabilizálja vagy fenntartja lényegében. Mi a magunk részéről ami pluszeszközünk van: fogyasztásösztönzés, feldolgozásra próbálunk nagyobb hozzáadott értékű beruházásokhoz forrást teremteni a feldolgozóiparban, ebben van előrelépés, ez tudja termékoldalon itt is az értékesítést elősegíteni. Összességében – nem fűzve tovább a szót – azt gondolom, hogy...

Még egy dologra hadd reagáljak Sallai R. Benedek képviselő úrnak, ami a beruházásokat illeti. Most gyorsan egy dolgot megtaláltam a papírjaim között: 2013-ban 9,1 százalékkal nőttek a beruházások, tehát én azt láttam az elmúlt időszakban, hogy a magyar gazdálkodók beruházásai tekintetében egy olyan időszakot is tapasztaltunk, amikor a beruházási támogatásoktól függetlenül is volt egy folyamatosan bővülő beruházási hajlandóság a szektorban. Én ezt mindig egy olyan tendenciaként értékeltem, hogy lényegében ez azért egy jövőbe való hitet és bizalmat feltételez, és ez a mostani, a következő időszakban megnyíló vidékfejlesztési forrásoknál pedig valóban egy, az ehhez az elmúlt időszakban is megtörtént növekedési rátához képest fog minden valószínűség szerint egy jóval nagyobb beruházásnövekedési hatást jelenteni. Itt azt gondolom, hogy a jól kiírt pályázatoknak és a jó célokra kiírt pályázatoknak lesz jelentősége ebben a szektorban, és bízom benne – ismerve a vidékfejlesztési program részleteit –, hogy ilyen értelemben aki a foglalkoztatás feltételét keresi, vagy a foglalkoztatáshoz szükséges szektorok fejlesztését keresi a következő évek támogatáspolitikájában, az nem fog csalódni, hiszen lényegében néhány kivételtől eltekintve szinte valamennyi fejlesztés a foglalkoztatás szempontjából közelíti meg a magyar agrárgazdaságot és a magyar élelmiszer-gazdaságot. Köszönöm szépen.

Döntéshozatalok

ELNÖK: Köszönöm szépen. Amennyiben nincs további hozzászóló (*Senki nem jelentkezik.*), tájékoztatom a bizottságot, hogy az elfogadott döntésünk szerint két részletben, két külön szavazással fogjuk majd elfogadni vagy elutasítani a '12. és a '13. évi agrárgazdasági beszámolót.

Most rátérünk a B/46. számú, a 2012. évről szóló beszámolóra. A beszámoló az agrárgazdasági jelentés elkészítéséről szóló 42/2013. országgyűlési határozatban foglalt beszámolási kötelezettségének eleget tesz, a beszámoló az agrárgazdaság 2012. évi teljesítményéről valós képet mutat, magában foglal minden olyan információt, amely az agrárgazdaság 2012. évi folyamatainak megismertetéséhez és nemzetgazdasági szerepének megítéléséhez szükséges, ezért azt javaslom, hogy a bizottság a határozati hárszabályi rendelkezés 85. § (2) bekezdés a) pontja alapján a B/46. számú beszámolót fogadja el, pontosabban megkérdezem, hogy ki az, aki egyetért azzal, hogy ezt a beszámolót elfogadjuk. Aki igen, az kézfeltartással jelezze ezt! (*Szavazás.*) Ez 7 igen. Ki az, aki nemmel szavaz? (*Szavazás.*) Nincs ilyen. Ki az, aki tartózkodik? (*Szavazás.*) 3 tartózkodás mellett a bizottságunk elfogadta.

Tájékoztatom a bizottságot, hogy a beszámoló elfogadására vonatkozó döntésünkről a házelnök urat, valamint a beszámoló benyújtóját értesíteni fogjuk.

Most rátérünk a B/3566. számú, a 2013. év beszámolóját magában foglaló előterjesztésre. A beszámoló az agrárgazdasági jelentés elkészítéséről szóló 42/2013. évi országgyűlési határozatban foglalt beszámolási

kötelezettségének eleget tesz, a beszámoló az agrárgazdaság 2013. évi teljesítményéről valós képet mutat, magában foglal minden olyan információt, amely az agrárgazdaság 2013. évi folyamatainak megismertetéséhez és nemzetgazdasági szerepének megítéléséhez szükséges, ezért azt javaslom, hogy a bizottság a határozati házsabályi rendelkezések 85. § (2) bekezdés a) pontja alapján a B/3566. számú beszámolót fogadja el. Aki ezzel egyetért, az ezt kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez 7 igen szavazat. Ki az, aki nemmel szavaz? *(Szavazás.)* Nincs ilyen. Ki az, aki tartózkodik? *(Szavazás.)* 3 tartózkodás mellett bizottságunk az imént vitatott beszámolót elfogadja.

Tájékoztatom a bizottságot, hogy a beszámoló elfogadására vonatkozó döntésünkről a házelnök urat, valamint a beszámoló benyújtóját értesíteni fogjuk.

Ezzel a 4. és az 5. napirendi pontot, a két agrárgazdasági jelentés beszámolójának napirendi pontját lezárom. Köszönöm a helyettes államtitkár úrnak, hogy képviselte a tárcát.

Az élelmiszerpazarlás visszaszorításáról szóló H/5080. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Rátérünk az önálló indítványok tárgysorozatba vételére.

A 6. napirendi pontban az élelmiszerpazarlás visszaszorításáról szóló határozati javaslat, a H/5080. számon benyújtott képviselői önálló indítvány kapcsán fogunk dönteni, hogy azt tárgysorozatba vesszük-e, avagy ezt elutasítjuk. Szabó Szabolcs független képviselő nyújtotta be az önálló indítványt, aki jelezte, hogy előterjesztőként majd részt szeretne venni az ülésen, de nem érkezett meg. Képviselőtében *(Kónya Péter jelzésére:)* Kónya Péternek adok szót.

Kónya Péter (független) szóbeli kiegészítése

KÓNYA PÉTER (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Miután a Kulturális bizottság a mi bizottságunkkal egy időben ülésezik, ezért nem tud részt venni Szabó Szabolcs képviselőtársam az ülésen, aki megkért, hogy néhány szóban vezessem elő az előterjesztését, és kérjem képviselőtársaim támogatását a határozati javaslatával kapcsolatban.

Szabó Szabolcs képviselőtársam egy globális problémára hívja fel a figyelmet, hiszen különböző kutatások és statisztikai eredmények is bizonyítják, hogy a világban megtermelt élelmiszerek körülbelül egyharmada kerül megsemmisítésre, ahelyett, hogy a rászorultakhoz vagy egyáltalán az éhező emberekhez jutna. Sajnos Magyarországon is egyre inkább az a tapasztalat, hogy bár a fejlett országok közé tartozunk, mégis nagyszámú honfitársunk nap mint nap nem jut megfelelő élelmiszerhez, és elég magas a gyermekek száma is azok között, akik éheznek. Erre a problémára próbálta felhívni a figyelmet képviselőtársam ebben a határozati javaslatában, és a fejlett nyugat-európai országok példájához hasonlóan egy olyan kezdeményezéssel élt, hogy együttműködve az élelmiszerláncokkal gyakorlatilag egy olyan törvénymódosítás vagy törvény bevezetését támogatná és terjesztette elő, hogy erről a kormány készítsen előterjesztést, majd később ezt a parlament tárgyalja, aminek az lenne a lényege, hogy a szavatosságában lejárási közele állapotban lévő élelmiszerek, illetve azok az élelmiszerek, amelyeknek lejár a szavatossága, de még emberi fogyasztásra alkalmasak, illetőleg a szépséghibás élelmiszerek ne kerüljenek megsemmisítésre, hanem

tárgyaljunk egy olyan jogszabály előterjesztéséről, amely szervezett és gyakorlatilag törvényben szabályozott keretek között lehetővé tenné azt, vagy adott esetben kötelezővé – de ez nyilván a későbbi viták során dőlhetne el –, hogy az élelmiszerláncoknál felhalmozódott ilyen jellegű élelmiszerek térítésmentesen átadásra kerüljenek akár állami, akár olyan civil szervezetek részére, amelyek elő tudnák segíteni, hogy ezek az élelmiszerek eljussanak a Magyarországon, hazánkban rászoruló emberekhez, illetve amely szervezetek ilyen rászorulókat élelmezésével foglalkoznak.

Erről szól az előterjesztés, én azt gondolom, hogy ez mindenképpen megérne egy vitát, ez egy olyan előterjesztés, amelyhez én magam is kérném képviselőtársaim támogatását. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Megnyitom a vitát a bizottsági tagok előtt. *(Jelzésre:)* Sallai R. Benedek!

Hozzászólások, kérdések

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm szépen. Mindössze annyit szeretnék kérni kormánypárti képviselőtársaimtól, hogy fontolják meg érdemben a tárgysorozatba vétel lehetőségét, hiszen később még ez változtatható. Pártunk és a frakció... Pártunk? A mi kis pártunk... *(Derültség.)*

ELNÖK: Népünk! Hú vezérünk! *(Derültség.)*

SALLAI R. BENEDEK (LMP): ...álláspontja alapján egy pozitív kezdeményezésről van szó, hiszen a hulladékkezelés szempontjából is sokszor vet fel kérdéseket az ilyen jellegű élelmiszerek kezelése. Mindamellet a korábbi gyakorlat, vagy európai uniós csatlakozást megelőző gyakorlat, az állatok takarmányozására vagy táplálása szolgáló gyakorlat is jelentős mértékben megszűnt a szavatosságlejárt élelmiszerek esetében, tehát ez egy ésszerű és logikus lépés lenne, és a tárgysorozatba vétellel megnyílna a lehetősége annak, hogy a parlament erről érdemben tárgyaljon. Ezért kérném kormánypárti képviselőtársaimat, hogy esetleg fontolják meg. Semmi politika nincs benne, pusztán csak egy jó szándékú, javító szándékú indítvány ez. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Az ülés vezetését átadnám Farkas Sándornak, mert hozzá szeretnék szólni, néhány mondatot azért...

(Az ülés vezetését Farkas Sándor, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Elnök úr, megadom a szót.

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke: Köszönöm szépen. ...ki kellene fejteni. Talán senki sem kérdőjelezi meg a jó szándékot, én ezt önmagában pozitívnak minősítem, hogy ezzel érdemes foglalkozni, ugyanakkor a megoldás módja és az, amit ő egyáltalán javasol, felvet néhány elég komoly kérdést az érintettek részére, nemcsak a forgalmazók, az áruházláncok részére, hanem a fogadó szerv, netán a segélyezésben részt vevő civil szervezetek részére is. Igen, van egy példa, amelyre utal is az előterjesztő, a francia példa, egyedi példa, mondhatnám, nagy figyelemmel kíséri a világ fejlett országainak összes törvényalkotója, hogy mi is fog ott történni a lejárt

szavatosságú vagy közeli lejáratú vagy a lejárat dátumot már elérő élelmiszerek civil szervezetek részére történő kötelező átadásával, és ezt szeretném egy picit boncolni.

Ha egyáltalán ténylegesen elértük azt, hogy élelmiszereket jelöljünk a lejárat szempontjából, pont azért, hogy ne okozzunk bármilyen veszélyhelyzetet a fogyasztóknál azzal, hogy elfogyasztanak olyan élelmiszert, amelyet talán már nem lett volna szabad, ezt a rendszert nagyon nehezen bírtuk egységesen a fejlett világban elérni, de most talán elértük, és az élelmiszergyártók és az azokat forgalmazók tudják, hogy az a helyzet, hogy most már figyelni kell ezekre a szigorú dátumokra, mi több, fogyasztóvédelmi civil szervezetek igen nagy előszeretettel hívják fel a figyelmet arra, hogy mit vásároljanak, mit ne vásároljanak, mit olvassanak el, az apró betűs részeket az összetevők tekintetében, és hogy a lejárat idő tekintetében legyenek nagyon körültekintőek. Ezen, a fogyaszthatóság határán, de legalábbis a szabályozott fogyaszthatósági határon lévő élelmiszerek kapcsán azt szeretné az előterjesztő – a kormányra ráruházva a feladatot, mert erről szól, hogy a kormány hat hónapon belül hozzon olyan törvénytervezetet, amely ezt a folyamatot, amelyet ő elég jól taglal, majd jogformába önti –, azt mondja, hogy ezek a forgalmazók ingyenesen, térítésmentesen juttassák el civil szervezetekhez, amelyek rászorulókat étkezésüket segítik. Itt, ebben a pillanatban kicsit meghasonulunk önmagunkkal, mert az a kérdés, hogy sikerként értékeljük, hogy végre szabályozott rendben látjuk, hogy mi az, hogy lejárat idő, és súlyosan büntetjük azt, aki ezzel visszaél, mert tudunk átcsomagolásról, dátumhamisításról, és kőkeményen nekiindítjuk itt Magyarországon a NÉBIH-et, a többi országban meg az ott lévő fogyasztóvédelmi rendszereket, és azt mondjuk, hogy aki ezzel kísérletezik, az borzasztó büncselekményt követ el. Itt viszont azt merjük mondani, hogy ezeket az élelmiszereket mégiscsak át lehet adni civil szervezeteknek, amelyek eljuttatják a rászorultaknak.

Itt felmerül néhány kérdés. Először is egy technikai kérdés, hogy az előterjesztő azt mondja, hogy a felelősség, a tárolás, őrzés felelőssége a fogadó civil szervezeté, de ez élelmiszer, tisztázzuk, itt azért elég szigorú HACCP-s rendszereket vezettünk be, olyanokat, amelyeket maguk az élelmiszergyártók és -forgalmazók is túlzónak tartanak már néha, hogy ne bolonduljunk már meg, olyan tisztaságot és mindent követelünk, hogy létezhetetlen, hogy ott fertőzés történjen, de mi – mi? –, szóval az Unió még rátesz egy lapáttal, hogy még feszebb legyen a rend és a tisztaság, nem beszélve a húzható környezetről és minden egyébről. Én nem látom azt a civil szervezeti erőt, amely ilyen infrastruktúrával rendelkezne, hogy ezt egyáltalán fogadni lenne képes élelmiszer tekintetében.

A másik, hogy ha netán fogadóképesek lennének, ki viseli a felelősséget az ottani élelmiszerek minőségéért innentől kezdve? A gyártó azt mondja: ne haragudjanak, rajta volt egy dátum, az lejárt, engem ne szólítgassanak, ha utána valami baj történik azoknál, akik ezeket az élelmiszereket netán elfogyasztották. A fogyasztóvédő szervezet, amelynek semmi jogosultsága nincs ahhoz, hogy civil és jó szándékú karitatív szervezet, amely laborral és kutatási eredményekkel és diagnosztizáló rendszerekkel mégiscsak nincs felszerelve, hogy megvizsgálja, hogy ott a mikrobák már olyan számúak, ami miatt nem lehet elfogyasztani az élelmiszert, vagy mégiscsak beengedhetjük. Tehát ki lesz a felelős ezért az egész jó szándékú eljárásért, amire nézve itt a kezdeményező megpróbál törvényi szinttel egy új eljárási rendet kialakítani?

Én úgy érzekelem, mert magam is kapcsolatban voltam, vagyok mondjuk a magyar ökomenikus szervezettel, és Lehel László elnök úrnak egyszer felajánlottam egy hozzám fordult élelmiszergyártónak a valóban közeli határidőben lejáráó élelmiszerét, és rögtön azt mondta, hogy ne haragudj, képviselő úr, értem a jó szándékot, de nem tudom átvenni, mert azon két hét alatt egyszerűen nem bírom a rendszerbe befogadni, és szétesztani az érintettek részére, tehát két hét nem volt nekik elégséges idő arra, hogy eljuttassák az érintettekhez a terméket, és utána viszont ő a felelős, aki kiadta azt az élelmiszert mint segélyszervezet. Tehát nem szeretné az egész szervezetet olyan kellemetlen helyzetbe hozni, ami miatt utána a médiában és nem tudom milyen címlapokon szerepelne, hogy úristen, ezek meg rossz élelmiszert vittek az általuk egyébként nagyra becsült és támogatott rászorultaknak.

Én úgy gondolom, hogy ez egy olyan érzékeny terület, amelyben rettentő nagy szerepük van a civileknek, és nem akarom megnyitni ezt a kérdést, de látható volt, hogy a migránshelyzetben, a bevándorlási területen is majdnem ismeretlenek, de minden nagy, néha egyházi támogatással, néha állami támogatással működő civil szervezetek tudták a dolgukat, hogy mit kell ekkor tenni, anélkül, hogy a jelenlegi szabályozást megváltoztattuk volna. Én úgy gondolom, hogy egyáltalán az élelmiszer-pazarlás, amit felvet az előterjesztés, egy komoly gond, de mit olvastam most a statisztikában, a világ fejlett országaiban az élelmiszer-pazarlásról készült statisztikáról: hogy bizony valami 30 vagy 40 százalékot mi magunk, fogyasztók dobálunk ki, tehát nem az élelmiszerláncok polcain semmisül meg az élelmiszer, hanem mi azt megvesszük, de utána nem fogyasztjuk el. Tehát tényleg félelmetes pazarlás van, de előbb talán nálunk, akik megtehetjük azt, hogy sokat veszünk, és utána nem esszük meg, vagy valami felelőtlen magatartással csak vásárolgatunk. Tehát kőkeményen ezen civil szervezeteknek és bizony a kormányoknak is van ebben felelőssége – és szerintem ebben komoly lépéseket tettünk –, hogy felhívjuk a fogyasztói társadalom figyelmét, hogy az már jó dolog, hogyha olyan anyagi helyzetben vagyunk, hogy megvehetünk valamit, de ezzel felelősen bánjunk, különösen ha élelmiszerről van szó, tehát itt is nagy felelősség lenne az élelmiszerek megsemmisülésének a visszaszorításában, és hogy a fölösleges, pazarló fogyasztási kultúránkat valahogy próbáljuk mederbe terelni, különösen azokra gondolva, akiknek ilyen lehetőségük nincs, és nekik tényleg nagy lehetőség lenne hozzájutni ezekhez a jobb minőségű élelmiszerekhez.

Egyébként a kormány nemcsak magyar, hanem nemzetközi szervezetekben is részt vesz, éppen 2014 májusában Svédország és Hollandia kezdeményezésére csatlakozott az élelmiszer-hulladék csökkentésére, a pazarlás leszorítására, egy uniós munkacsoportnak egyébként mi magunk is tagjai vagyunk, civil szervezetekkel, többek között a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel közös fórumot, szerződést írt alá 2014-ben, azóta ezzel a civil szervezettel próbálják ezt a fejlettségi betegséget – mert csak a megfelelő fizetőképességgel rendelkező országokban fordulhat sajnos elő ez a felesleges vásárlás és nem fogyasztás –, hogy próbáljunk erre a nem kívánatos jelenségre is nagyobb erőt, civil társadalmi bevonást és kormányzati üzeneteket eljuttatni, hogy ezt ne tegyünk, és ha van lehetőségük, akkor még idejében esetlegesen a rászorulókat felé eljuttatni.

Ebben a formájában nem fogjuk támogatni ezt a határozati javaslatot. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

FONT SÁNDOR (Fidesz): Visszaveszem az ülés vezetését.

(Az ülés vezetését Font Sándor, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: *(Kónya Péter jelzésére:)* Kónya Péterre nézek, mert ő egyben kvázi előterjesztő, aki utoljára szokott reagálni, de közben is be akar kapcsolódni a vitába?

KÓNYA PÉTER (független): Nem, utoljára is jó lesz.

ELNÖK: Mert akkor Harangozó Gábornak adok szót.

HARANGOZÓ GÁBOR ISTVÁN (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Sajnálom, hogy az elnök úr a végén kimondta a végszót, de azért én még megpróbálnám jobb belátásra bírni, hiszen ez az előterjesztés nem egy törvényi szabályozás, ahogy az elnök úr mondta, hanem egy országgyűlési határozati javaslat, amelyben az Országgyűlés egyszerűen csak kifejezi azt a szándékát, hogy ezt a problémát meg kellene oldani, és felkéri a kormányt, hogy hat hónap alatt dolgozza ki, hogy hogyan. Az elnök úr által felsorolt problémák valóban létező problémák, de egy kormányban azért vannak ott a szakemberek, hogy megtalálják erre a megfelelő megoldást, és ha kell, akkor kormányzati hatáskörben, ha törvényi szabályozás kell hozzá, akkor az Országgyűlés elé terjesztve egy törvényjavaslatban a szükséges lépéseket megtegye. Ha a céllal egyetértünk, akkor nem tudom, hogy miért ne lehetne támogatni egy ilyen javaslatot. Mert valóban nagy az élelmiszer-pazarlás, zárójelben megjegyzem, hogy egyébként a vasárnapi zárva tartás következtében még nagyobb a háztartások élelmiszer-pazarlása, hiszen lényegesen nagyobb – ezt már a statisztikák is alátámasztják – a hétvégére való bevásárlás, ami hatalmas pazarlásokkal jár, de a háztartási pazarláson túl nyilvánvalóan az élelmiszer-forgalomban, tehát az üzletekben ott maradt élelmiszer mennyisége is rendkívül nagy, amit érdemben lehetne kezelni, ahogy azt nemzetközi példák is mutatják. Én nagyon szeretném, hogyha Magyarország, tanulva ezen pozitív nemzetközi példákból, csatlakozna azon országok közé, amelyek megtalálják a megfelelő megoldásokat az elnök úr által felvetett problémákra, és felelős kormányként úgy intézkedik, hogy ezen kihívásoknak eleget téve ezeket az élelmiszereket mégiscsak eljuttatja az arra rászorulóknak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Elnézést, de én ezzel nem értek egyet, már azzal a felvetéssel, hogy nincs ebben a határozati javaslatban semmi különösebb kötelezettség, csupán az élelmiszer-pazarlás visszaszorítására tesz indítványt az előterjesztő. Ez nem egészen így van, mert pontosan tudjuk, hogy ha egy határozati javaslatot elfogad a bizottság – most a tárgysorozatba vételről van szó –, majd netán a parlament, onnantól kezdve a határozati javaslatban foglaltak tételesen számon kérhetők a kormányon, és azt várjuk, hogy azért fogadtuk el a határozati javaslatot, hogy azt megvalósítsa. De itt olyan konkrét leírásokat találunk a harmadik bekezdés 1., 2., 3., 4. pontjában, amelyek – és én ezt próbáltam érzékeltetni – nem megvalósíthatók vagy nem ebben a módban. Ha

most ezt itt mi elfogadnánk, akkor ezt, ennek a szellemiségében és az itt leírt bekezdéseknek megfelelően kellene már a jogszabályi előkészítést is megtennie a kormánynak, ami szögesen ellentétes kell hogy legyen azzal az indoklással, amit az előbb elmondtam, hogy milyen problémákat vetne fel, ha ezt ebben a formában elfogadnánk. Én tehát ezért mertem azt mondani, hogy ebben a formában – ebben a formában, azt is hangsúlyoztam – ezt a határozati javaslatot nem támogatjuk.

(*Jelzésre:*) Sallai R. Benedeknek vagy Kónya Péternek adjak szót most? (Sallai R. Benedek: *Mindegy!* – Kónya Péter: *Még legyen a Benedek!*) Sallai R. Benedek!

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm. Csak annyit szerettem volna mondani, hogy az összes fenntartást, amit az elnök úr elmondott, megértem, el is tudom fogadni, tehát szerintem ezzel nincs gond. Itt az a kérdés, hogy a bizottság szándékai tekintetében hogyan dönt. Azon, ami a 3. pontban van, hogy a kormány hat hónapon belül nyújtson be, lehet alakítani 12-re, 18-ra, 24-re. Az a gond, hogy ha ez nem kerül tárgysorozatba vételre, az lesz a sorsa, mint egy halom más tárgysorozatba nem vett dolognak: elfelejtődik, és senki nem fog vele foglalkozni, és egy tök jó kezdeményezés elvész. Azért kérem tehát, hogy fontolják meg a szavazási magatartásukat, mert én még azt is elfogadom, amit az elnök úr mondott, hogy ebben a formájában nem fogják elfogadni, de ha valamilyen formában elfogadnák, ha az öt pontból hármat kihúznak, de legalább van valamilyen kezdeményezés, akkor megvan az esélye, hogy a kormányzat foglalkozni fog vele, míg a tárgysorozatba nem vétel azt eredményezi, hogy ezzel nem fog legközelebb foglalkozni senki.

Egyébként ez az országgyűlési határozati kategória is olyan, tényleg amellet, hogy mindenben egyetértek, vagy megértem az elnök úr fenntartásait, hadd mondjam el, hogy még Japánban megértem, ha valaki azt mondaná, hogy országgyűlési határozatot nem szeretne, de Magyarországon azért nem szokott a kormányból senki a kardjába dőlni, ha egy határozatot nem teljesítenek, tehát itt azért nem nagy kultúrája van a magyar politikában annak, hogy valaki komolyabban foglalkozzon egy-egy határozat mulasztásával. (*Derűtség.*) Tehát összességében azért legalább a kezdeményezést meg lehetne tenni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ne tételezzük fel ezt a rossz szándékot, hogy eleve nem akar a kormány egy határozati javaslattal foglalkozni! Én többet is fel tudnék sorolni, amit még ellenzéki mivoltomban kezdeményeztem, és lett belőle valami, igaz, mi valósítottuk meg, ilyen például a tanyás helyzetek javítása, azt még ellenzékiből kezdeményeztük, és lám-lám, 2010-től mind a mai napig egész komoly költségvetési forrás van erre, és a tanyákon élők érdekében jelentős intézkedéseket hoztunk és támogatási alapot hoztunk létre. Ez egy határozati javaslattal indult, de ott tételesen le volt írva, hogy mit várunk, és azt azóta számon is kérjük.

Van-e további kérdés, észrevétel? (*Senki nem jelentkezik.*) Amennyiben nincs, akkor Kónya Péternek adok szót.

Kónya Péter (független) reflexiói

KÓNYA PÉTER (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Azt kell mondjam, hogy én is megértem az elnök úr dilemmáit, és teljesen jogosnak is tartom, amiket felvázolt. Abba most nem mennék bele, hogy egyébként azok a

rászorultak, akik Magyarországon élnek, azok adott esetben, hogyha éhesek, milyen minőségű élelmiszereket fogyasztanak el, mert akár erről is folytathatnánk vitát, mert szerintem ez túlmutatna sok mindenen. Ugyanakkor ellenzéki képviselőtársaimmal is teljes mértékben egyetértve én azért azt javasolnám, hogy fontolja meg a bizottságunk, hogy keressünk egy kompromisszumos javaslatot. Én azt gondolom, az előterjesztőt meg tudom győzni arról, hogy nem feltétlenül az a fontos, hogy itt tételesen felsorolt dolgok mentén menjünk, akkor fogalmazzuk át akár a következő bizottsági ülésre, közösen találjunk egy olyan megoldást e határozati javaslat kapcsán, amely arról szól, hogy lehet, hogy nem veszünk bele konkrét dolgokat, hanem azt mondjuk ki például, hogy a kormány hat hónapon belül hívjon össze olyan szakmai konferenciákat, ahol szakemberek megvitatják ezt a kérdést, valóban figyelembe véve azokat a dilemmákat is, amelyeket ön elmondott, de legyen valami kényszer abba az irányba, hogy közösen gondolkodva ez a bizottság valóban látja ezt a problémát, és próbáljunk meg egy olyan megoldást találni, ami előrébb viszi ezt az ügyet. Mert jelen pillanatban áll ez az ügy, nincs ebben semmiféle lépés, közben azt látjuk, hogy emberek tízezrei éheznek Magyarországon, amin lehetne segíteni valamilyen módon, akár ezen az úton-módon is, megértve a dilemmákat. Én magam is tapasztaltam még civil szervezet vezetőjeként, hogy valóban kaptunk volna támogatást mi is, vagy át tudtunk volna adni támogatást, élelmiszer-támogatásokat, de mindenki fél, hogy megégetheti magát, mert valóban, ha ebből valamiféle betegséghullám megindul, akkor ki vállalja érte a felelősséget – és sorolhatnám tovább. Ezeket tehát nyilván meg kell vizsgálni, azonban azt gondolom, hogy ha előre tudunk lépni, és egy olyan jogszabályi környezetet teremtünk, amely alapján a civil szervezetek valamilyen módon nemcsak az alapján juthatnak hozzá ezekhez az élelmiszerekhez, hogy van-e olyan kapcsolatrendszerük, vagy nap mint nap odamennek koldulni az élelmiszerláncokhoz, hanem ez valamilyen szabályozott keretek mentén megy, akkor én biztos vagyok benne, hogy lesznek Magyarországon olyan civil szervezetek, amelyek megoldják ennek akár a terjesztését, akár az ilyen jellegű élelmiszerek tárolását, mert az az érdekük, hogy segítsenek, és próbálnak segíteni a rászorulókon. *(Harangozó Gábor István elhagyja az üléstermet.)*

Ha tehát itt közösen azt látjuk, hogy igen, ebben van valami fantázia, akkor próbáljuk meg átfogalmazni ezt a határozati javaslatot, és erre kérem képviselőtársaimat is, hogy támogassuk, és utána lépünk ebben az ügyben, mert tényleg nem pártpolitikai kérdést meg nem politikai kérdést kellene ebből csinálni, hanem próbáljunk meg segíteni! Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Van-e további hozzászólás? *(Senki nem jelentkezik.)*
Amennyiben nincs, akkor szavazunk róla.

Ki az, aki támogatja a H/5080. számú képviselői önálló határozati javaslati indítványt? Aki igen, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás. – Harangozó Gábor István visszatér az ülésterembe. – Közbeszólás az ellenzéki képviselők részéről: Szavazz! – Harangozó Gábor István igennel szavaz.)* Ügy tekintetem volna egyébként is. *(Derültség.)* 3 igen szavazat van. Ki az, aki tartózkodik ennek az indítványnak a kapcsán? Aki tartózkodik, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* 7 tartózkodás mellett bizottságunk nem vette tárgysorozatba.

A 6. napirendi pontot lezárom.

A 7. napirendi pont...

KÓNYA PÉTER (független): Elnök úr, elnézést! Volt egy előterjesztésem, és arra egyáltalán nem reagált. Szeretném megkérdezni, hogy van-e abban bármiféle mozgástere a bizottságnak, hogy akkor akár a következő bizottsági ülésen valamiféle kompromisszumos előterjesztésként a bizottság elé kerülhetne.

ELNÖK: A bizottság autonóm, a döntéseit maga hozza az éppen elé kerülő indítványokról.

A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvénynek a nemzeti földvagyon védelméhez szükséges módosításáról szóló T/6080. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Rátérünk a 7. napirendi pontra: a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosítását kezdeményezi Sallai R. Benedek képviselőtársunk a benyújtott T/6080. számú indítvánnyal, annak a tárgysorozatba vételéről kell a bizottságunknak döntenie. Megadom a szót az előterjesztőnek.

Sallai R. Benedek (LMP) szóbeli kiegészítése

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! 2014-ben, amikor a parlamentbe kerültem, egyáltalán nem volt soha olyan szándékom, hogy én csak gátoljam a kormányzat munkáját (*Pócs János: Pedig sikerült!*), mindig is a konstruktív ellenzéki szerepet tartottam szükségesnek. Ez az előterjesztés is erről szól, mert gyakorlatilag a jobbikos előterjesztés, amely forgalomképtelen állami vagyoni tulajdonba sorolta volna az állam termőföldjeit, az már elvetésre került a mai nap folyamán, ez egy konstruktív és ésszerű alternatíva és kompromisszum lehet.

Azt mondta Jakab István 2007. július 7-én, hogy a vidéken élők számára visszafordíthatatlan, végzetes következményekkel járna, ha az állami földeket eladná a kormány. (*Harangozó Gábor István és dr. Legény Zsolt távozik.*) Jakab MAGOSZ-elnök úrnak ezt a kijelentését én tiszteletben tartom, de ennek ellenére sokkal konstruktívabb vagyok, ugyanis azt mondom, hogy nem az ördögtől való az, hogyha az állam elad a földjeiből. Nyilvánvalóan lehet annak létjogosultsága, hogy azokat a földeket, amelyeket vidékfejlesztési célból nem tud önállóan hasznosítani, tehát nem kizárólagos tulajdonosa, nem 1/1-es tulajdon, vagy éppen ami olyan helyen van, hogy nem nagyon van jelentkező, azt miért ne adná el? Az állam nemcsak vásárlással, hanem nagyon sok más jogcímen, örökléssel és egy halom más eszközzel is jut termőföldhöz, aminek egy része olyan kicsi osztatlan közös rész esetleg, amit nagyon nehéz önállóan hasznosítani.

Mindamellet a másik szempont, ami nagyon-nagyon fontos, az, hogy ezek a területek, amelyek az állam tulajdonában vannak, szerte az országban találhatóak, minden egyes terület valamelyik önkormányzat közigazgatási területén van, és véleményem szerint azért furcsa helyzet az, hogy az önkormányzatokat, a helyi települési vezetőket egyáltalán nem vonjuk be abba a döntésbe, hogy a közigazgatási területükön lévő termőfölddel mi legyen.

Az NFA-törvény módosításával kapcsolatos indítványom tehát arról szól, hogy lehessen értékesíteni földet, maradjon meg ez a joga a

kormányzatnak, hogy tudjon erről dönteni, de ne lehessen semmi olyan földet értékesíteni, amely az állam 1/1-es tulajdonában van és 3 hektárnál nagyobb és birtokpolitikai céllal vagy vidékfejlesztési céllal hasznosítható. Magyarul: nem szeretném, hogy olyan földet lehessen értékesíteni, amelyet egyébként bérleti úton minden további nélkül ki lehet adni. Ugyanígy azt mondom, hogy ne lehessen olyan egyéb földet se értékesíteni, amelyre a helyi önkormányzat képviselő-testülete azt mondja, hogy ő tudná azt hasznosítani, akár a Start-közmunkaprogramban jelen pillanatban, akár egy halom más foglalkoztatási lehetőséggel élve a jövőben egy másmilyen kormányzat esetében, tehát az se kerülhessen eladásra. És így gyakorlatilag azt mondjuk, hogy lehessen eladni mindazt a földet, amelyet vidékfejlesztési, birtokpolitikai céllal a kormány önmagában nem tud hasznosítani, nem éri el a 3 hektárt, nem 1/1-es tulajdon és az önkormányzat nem tart rá igényt.

Nem kevés földmennyiségről van szó, jelen pillanatban éves szinten 15 ezer hektár olyan földje van az államnak, amit nem tud pályázati úton hasznosítani, és kényszerhasznosítással hasznosítja. Ez egy dinamikus mozgást tenne lehetővé az NFA rendszerében és a Földalapban, és ez az összes olyan problémát, amely negatív hatásokkal jelentkezik az értékesítés során, meg tudná előzni.

Arra kérem kormánypárti képviselőtársaimat, hogy érdemben fontolják meg, hogy ennek a tárgysorozatba vétele megtörténjen, hiszen az NFA-törvényt teljesen jóhiszeműen és jó szándékkal fogadta el a Lehet Más a Politika annak a megalkotásakor, mert véleményünk szerint a mai napig egy túlértelmezett, jogszabálysértő megállapítás az, hogy az egyben felhatalmazást adna minden szántóföldnek az értékesítésére, bocsánatot kérek, minden nem védett szántóföldnek az értékesítésére, és emiatt ez tisztába tenné és pontosíthatná ezt, és a kormány megtartaná azt a lehetőséget, hogy hasznosítsa azt, ami egyébként a gazdálkodóknál tényleg jobb helyen lehet, mert a kormány nem tudja jól azt a céljaira használni. Ennek a támogatásához kérem megtisztelő támogatásukat.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Pócs Jánosnak adok szót.

Hozzászólások

PÓCS JÁNOS (Fidesz): Elnök úr, úgy gondolom, hogy Sallai Róbert képviselőtársunk újra egy lerágott csontot vett elő, hiszen tudja, hogy ezt az NFA-törvény kapcsán már ő is megszavazta, és az egész előterjesztés a részéről csak a kamerának és a médiának szól, amit tőle már megszoktunk. Ez nagyon távol áll a konstruktív, ésszerű képviselői magatartástól, amit mindig elő szokott a képviselő úr terjeszteni.

Egy dologgal kapcsolatban kérem az elnök urat, hogy engedje meg, hogy MAGOSZ-tagként tiltakozzam, amikor szelektív hallásból vagy látásból, vagy esetleg szándékosságból a képviselő úr félreértelmezi és félretolmácsolja Jakab Istvánnak a szavait. Én is ott voltam azon a MAGOSZ-ülésem, több MAGOSZ-ülésem elhangzott 2010-ben, amikor a MAGOSZ elnöke, Jakab István úgy fogalmazott, hogy végzetes lépés lenne, hogyha az állami földet eladnák a spekulánsoknak és a külföldieknek, és ezért kérte a zsebszerződéseknek az átvilágítását. De a MAGOSZ elnöke a magyar gazdától a magyar földet soha nem féltette. Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Van-e további hozzászóló? *(Senki nem jelentkezik.)*

Én csak annyit jegyeznek meg, hogy a múlt héten mintegy három óra hosszáig vitakoztunk itt arról az előterjesztésről, amely a kormányzat részéről megjelent határozati javaslatban, amely szerint nyílt árverésen, licit formájában kizárólag magyar gazdálkodók, bejegyzett, földműves minősítéssel rendelkező gazdálkodóknak szeretné felkínálni az állam a tulajdonában lévő földterület egy részét, ezek a szántóföld, legelő részek. Ez egy háromórás vitát váltott ki, nem volt olyan része azon a bizottsági ülésen, amelyre ne térhettünk volna ki, hogy miért jó a kormányoldal szerint, és miért nem jó az ellenzék szerint. Ezt a vitát nem tartom célszerűnek még egyszer megnyitni.

Értem az előterjesztő azon kivételes szándékát, amelyben még az önkormányzatokat is be szeretné vonni, megjegyzem, hogy most már több mint három éve nyitva áll az önkormányzatok számára, hogy bármely állami tulajdonú területen, amely az ő közigazgatási határaikon belül van, a közmunkaprogram és egyéb program keretében, szociális szövetkezés vagy bármilyen módon értelmes mezőgazdasági munkát szeretne folytatni az önkormányzat vezérletével, azt a termőföldet igényelhetette a Nemzeti Földalap részéről, és akik ezt megtették – és hála istennek sokan vannak, és dolgoznak is rajta –, azok meg is kapták ezeket a földterületeket. Nem tudunk olyan tömeges igényről az önkormányzatok részéről, amely most is előállna állami tulajdonú termőföldek ilyen célú felhasználására.

A vitát, mondom, szerintem több mint három órában a múlt héten megtettük, a kormányzat szándék határozati formában megjelent, 15-étől, tehát a holnaputáni naptól kezdve minden megyében a kormányhivatalokban elérhető lesz azon területek településekre lebontott, helyrajzi számos listája, amelyek a meghirdetendő és nyílt árverésen eladásra kerülő földek listáját tartalmazzák. Ezért ezzel ellentétes törvényjavaslatot nem áll szándékunkban egyelőre befogadni.

Van-e további kérdés, észrevétel? (*Senki nem jelentkezik.*) Amennyiben nincs, akkor visszaadom a szót az előterjesztőnek, Sallai R. Benedeknek.

Sallai R. Benedek (LMP) reflexiói

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Elsőként is: Pócs képviselő úr annyira kedvel, hogy észre sem vette, hogy én 2010-ben nem voltam itt, de most akkor elmondom: a 2010-14-es parlamentnek nem voltam a tagja, tehát azon állítása, hogy én ezt megszavaztam... (*Pócs János közbeszól.*) ..., tehát azt, hogy én ezt megszavaztam, amivel kezdte a felszólalását, határozottan cáfolnám, nem lettem volna annyira csendes, hogyha itt vagyok.

Arra is felhívom Pócs képviselő úr figyelmét azzal kapcsolatban, hogy ez egy gyors médiarendezvény lenne, hogy szeptember 4-én nyújtottam be az indítványt, amikor még a média nem foglalkozott ezzel az üggyel sajnos, és most kerülhetett ide a bizottság elé. Tehát ennek sincs semmi köze ehhez, mindössze ahhoz van köze, amire nagyjából utalt Font Sándor képviselő úr, ami az Ellenőrző albizottság ülésén elhangzott.

Azt pedig, hogy 400 ezer vagy 380 ezer hektárnak az eladását ki lehetne tárgyalni három óra hosszában, azt, hogy ez egy megfelelő szintje ennek az ügynek, gondolom, nem vesszük komolyan. Tehát gyakorlatilag egy 300 milliárdos tőkének az értékesítéséről azt mondani, hogy a háromórás ellenőrző albizottsági ülésen mindent kitárgyaltunk volna, azt azért semmiképpen nem tekintem úgy, hogy az ki lett tárgyalva, és azt is cáfolni

tudom, hogy minden érvet ütköztettünk volna, nem, sajnos még nagyon-nagyon sok érv van, amit nem ütköztettünk.

Az a helyzet, hogy amennyire tudom, ezt a jogszabályt tényleg úgy próbáltam még akkor, szeptember elején megfogalmazni és kodifikáltatni, hogy az a kormányzati célokat segítse, hogy megmaradjon az értékesítési lehetőség, nem akartam radikális változást, és nem a médiának szólt, szó nincs erről. Az ésszerűségnek szólt, és azt gondoltam, hogy önök, akik mezőgazdasággal foglalkoznak, megértik ezt, hogy mi az, amikor osztatlan közösben úgysem tudja az állam jól hasznosítani, és mi az, amit, mondjuk egy 10 hektáros, 1/1-es táblát meg könnyen tud úgy hasznosítani, hogy a közösségnek is megmaradjon a tulajdona.

Én azt kérem, hogy a tárgysorozatba vétellel azt segítsék elő, hogy legalább tárgyaljunk róla. Én nem mondtam azt, hogy a parlamentben szavazzák meg, és nem kérem önöktől azt, hogy a kormányuk ellen cselekedjenek; azt kérem, hogy tárgyaljunk róla érdemben, hogy mi az az állami földvagyon, amit érdemes megtartani, és mi az, aminek az értékesítéséről esetleg lehet dönteni. Ennek a tárgyalásához kérem az önök segítségét. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Engedje meg, engedj meg, képviselőtársam, egy megjegyzést! (*Sallai R. Benedek: Kettőt is!*) Farkas Sándorral 1998 óta vagyunk parlamenti képviselők, mi több, ennek a Mezőgazdasági bizottságnak a tagjai, és én nem emlékszem rá, hogy ez idő alatt a Mezőgazdasági bizottság netán albizottság ülésére az éves meghallgatáson kívül miniszter eljött volna bármelyik kormányzati szándékot vagy törvénytervezetet vagy határozatot, kormányhatározatot, a mögöttes tartalmát elmagyarázni. (*Farkas Sándor: Soha!*) Ez megtörtént a múlt héten nem egy, hanem két miniszter jelenlétében, közismert, mert a média sokat foglalkozott ezzel, nem volt olyan kérdés, tabutéma, amelyet meg kellett volna kerülni, és ne lehetett volna megkérdezni az itt jelen lévő két minisztertől. Ezek után, képviselőtársam, azt mondod, hogy egy ilyen kérdést nem lehet csak úgy három óra alatt megtárgyalni két miniszter jelenlétében. Én nem tudom, hogy mi az ellenzék elvárása a kormány részéről, de én úgy érzem, hogy ebben a kérdésben különösen biztosította a kormány a maximális lehetőséget, hogy kifejtse a szándékát, hogy miért gondolja úgy, hogy nyílt árverésen magyar gazdálkodókhoz szeretné juttatni a jelenleg állami kézben lévő termőföldek egy részét, a szántóföldet és a legelőt. Én úgy érzem, hogy ez a maximális, amit megtehet egy kormány, hogy az ellenzék kérdéseinek az igényét és az ott felmerült kérdéseket megtárgyalhassák, úgyhogy azt én a magam részéről visszautasítom, hogy nem volt elégséges az a három óra és két miniszter jelenléte, hogy ezt a kérdést megtárgyaljuk.

Határozathozatal

Amennyiben nincs további kérdés (*Senki nem jelentkezik.*), úgy szavazásra kerül sor. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy ki az, aki támogatja Sallai R. Benedek indítványát, amelyet T/6080. számon terjesztett elő. Aki igen, az kézfeltartással jelezze! (*Szavazás.*) 1 igen. Ki az, aki nem támogatja ezt az indítványt? Aki nem, az kézfeltartással jelezze! (*Szavazás.*) 7 nem ellenében a bizottságunk nem vette tárgysorozatba az imént tárgyalt indítványt.

Döntés az Ellenőrző albizottság 2015. 09. 24-ei, határozatképtelenség miatt el nem kezdett ülését követő tanácskozásról szóló jegyzőkönyv elkészítéséről

Elnöki bevezető

Rátérünk a 8. napirendi pontra. Egy eljárásjogi kérdés miatt vettem napirendi pontra az itt tárgyalandó témát. Ismeretes, hogy az Ellenőrző albizottság 2015. IX. hó 24-én albizottsági ülést kezdeményezett, amely végül határozatképtelen volt, és miután nem ez volt az első ilyen szituáció, ezért Kövér László házelnök úrhoz fordultam iránymutatás végett, hogy hogyan kell viselkedni, mi a helyes magatartásforma, amikor kiderül, hogy egy bizottság vagy netán albizottság határozatképtelen, a titkárságnak meddig kell rendelkezésre állnia az ottani további beszélgetésre, gyorsírás azt kövesse, ne kövesse, az írásra át legyen-e fordítva, és mikor legyen az közzétéve, mert erre nem láttunk egyértelmű utalást a házszabályban.

A házelnök úr válaszolt, és minden bizottsági elnöknek kiküldte azt a levelet, amelynek egy fontos részét idézem:

„Amennyiben a bizottság vagy albizottság ülése határozatképtelenség miatt elmarad, azonban a megjelentek az eredeti napirendi javaslatban feltüntetett témában tanácskozást tartanak, a bizottság vagy albizottság elnökének erre vonatkozó kérése esetén a gyorsíró gyorsírással továbbra is rögzíti a megbeszélésen elhangzottakat, ugyanakkor a tanácskozás jegyzőkönyvének elkészítésére a jövőben csak abban az esetben kerül majd sor, ha ahhoz a bizottság, albizottság esetén az azt létrehozó bizottság a soron következő ülésén hozzájárul. Az utólagos bizottsági jóváhagyás biztosítja azt, hogy a bizottság által indokolatlannak tartott tanácskozások ne rójanak többletterhet a hivatalra, és ne vonják el a rendelkezésre álló erőforrásokat a bizottsági ülések jegyzőkönyveinek mielőbbi elkészítésétől.”

Ennek szellemében, a házelnök ezen témával kapcsolatos rendelkezése miatt tehát nekünk döntenünk kell, hogy a 2015. IX. hó 24-én, határozatképtelenség miatt le nem bonyolított albizottsági ülés jegyzőkönyvével mi történjen. Én arra teszek javaslatot, hogy azt ne kelljen gyorsírásról átváltva írásra leírni.

Van-e kérdés, észrevétel az elhangzottakhoz? *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, akkor erről szavaznunk kell.

Határozathozatal

Ki az, aki egyetért az előbb idézett előterjesztéssel? Aki igen, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez 7 igen, többség. Ki az, aki nem ért ezzel egyet? *(Szavazás.)* 1 nem ellenében bizottságunk úgy döntött, hogy az idézett, 2015. IX. hó 24-én megtartott, de határozatképtelen ülésről készült jegyzőkönyvet nem kell elkészíteni.

A 8. napirendi pontot lezárom.

Egyebek

Egyebek. Szeretném jelezni, hogy az éves miniszteri meghallgatásra előkészületeket tettünk, és október 28-án – az egy szerdai nap, ha jól emlékszem –, 9 órakor Fazekas Sándor miniszter urat, 11 órakor Lázár János miniszter urat fogjuk meghallgatni. Kérem a bizottsági tagokat, hogy biztosítsák a jelenlétet, és minél nagyobb létszámban legyünk jelen ezen az ülésen.

Kérdezem, hogy az egyebekben van-e még bárkinek hozzászólása.
(*Senki nem jelentkezik.*) Nincs.

Az egyebeket lezárom.

Az ülés berekesztése

Az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 10 perc)

Font Sándor
a bizottság elnöke

Farkas Sándor
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese